

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

47

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-4997](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-4997)

τὴν λοιπὴν Γαλατίαν, τὴν τε ἐντὸς τῶν Ἀλπεων καὶ τὴν ἐπὶ
 αὐτὰς οὖσαν, ἄρχειν δοθῆναι. ἐκαλεῖτο δὲ ἐκείνη μὲν τογᾶτα, 5
 ὥσπερ εἶπον, ὅτι τε εἰρηκωτέρου παρὰ τὰς ἄλλας ἐδόκει εἶναι καὶ
 ὅτι καὶ τῇ ἐσθῆτι τῇ Ῥωμαϊκῇ τῇ ἀστικῇ ἐχρῶντο ἤδη, αὕτη δὲ
 δὴ κομᾶτα, ὅτι οἱ Γαλάται οἱ ταύτη ἐς κόμην τὸ πλεῖστον τὰς
 τρίχας ἀνιέντες ἐπίσημοι κατὰ τοῦτο παρὰ τοὺς ἄλλους ἦσαν.
 ταῦτά τε οὖν οὕτω διέλαχον, ἵνα αὐτοὶ τε τὰ ἰσχυρότατα λάβωσι 56
 καὶ τοῖς ἄλλοις δόξαι τοῦ μὴ καὶ τῶν πάντων ὀργισθῆναι παρὰ-
 σχωσι, καὶ προσσυνέθεντο τῶν τε ἐχθρῶν σφῶν σφραγὸς ποιήσασθαι,
 καὶ Ἀεπίδον μὲν ἐς τὴν τοῦ Δεκίμου χώραν ὑπατον ἀποδειχθέντα
 τὴν τε Ῥώμην καὶ τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν διὰ φυλακῆς ἔχειν, ἐκείνους
 δὲ ἐπὶ τε τὸν Βροῦτον καὶ ἐπὶ τὸν Κῆσιον στρατεύουσθαι. καὶ 2
 αὐτὰ καὶ ὅρχοις ἐπιστιώσαντο. καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς στρατιώτας,
 ὅπως καὶ ἐπήκοοι δῆθεν καὶ μάρτυρες τῶν ὁμολογημένων σφίσι
 γένωνται, συγκαλέσαντες ἐδημηγόρησαν ὅσα καὶ εὐπρεπὲς καὶ ἀσφα-
 λὲς ἦν αὐτοῖς εἰπεῖν. κὰν τούτῳ οἱ τοῦ Ἀντωνίου στρατιῶται τὴν 3
 θυγατέρα τὴν τῆς Φουβίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἣν ἐκ τοῦ Κλω-
 δίου εἶχε, τῷ Καίσαρι καίτοι ἑτέρων ἐγγεγνημένων προεξένησαν, τοῦ
 Ἀντωνίου δῆλον ὅτι τοῦτο κατασκευάσαντος. καὶ ὅς οὐκ ἀπηνή- 4
 σατο· οὐδὲ γὰρ ἐμποδισθήσεσθαι τι ἐκ τῆς ἐπιγαμίας πρὸς ἃ κατὰ
 τοῦ Ἀντωνίου πράξειν ἐμέλλεν ἐνόμισεν· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸν
 πατέρα τὸν Καίσαρα οὐδέν τι ἤτιον ἐκ τῆς πρὸς τὸν Πομπηίου
 συγγενείας πάνθ' ὅσα ἠθέλησε κατ' αὐτοῦ πράξαντα ἠπίστατο.

ταῦτ' οὖν συνθέμενοι καὶ συνομόσαντες ἐς τὴν Ῥώμην, δόξῃ ΜΖ
 μὲν ὥς καὶ πάντες ἀπὸ τῆς ἴσης ἄρζοντες, γνώμῃ δὲ ὥς καὶ αὐτὸς
 ἕκαστος πᾶν τὸ κράτος ἔξω, ἠπείλοντο, καίπερ ἐναργέστατα μὲν
 καὶ πρότερον, σαφέστατα δὲ καὶ τότε τὸ μέλλον ἔσεσθαι προμα-
 θόντες· τῷ μὲν γὰρ Ἀεπίδῳ ὅφρις τέ τις ξίφει ἐκατοντάρχον περι- 2
 πλακεῖς καὶ λύκος ἐς τε τὸ στρατόπεδον καὶ ἐς τὴν σκηνὴν δειπνο-
 ποιούμενον αὐτοῦ ἐσελθὼν καὶ τὴν τράπεζαν καταβαλὼν τὴν τε
 ἰσχὲν ἄμα καὶ τὴν δυσχέρειαν τὴν ἐπ' αὐτῇ προσήμνηεν, τῷ δ'
 Ἀντωνίῳ γάλα τε περίξῃ περὶ τὸ τάφρευμα περιρρὸν καὶ συναρδία
 τις νυκτὸς περιηχήσασα τύς τε θυμηδίας καὶ τὸν ὀλεθρον τὸν ἀπ'
 αὐτῶν προέδειξεν. ἐκείνοις μὲν οὖν ταῦτα πρὶν ἐς τὴν Ἰταλίαν 3
 ἐλθεῖν ἐγένετο· τῷ δὲ δὴ Καίσαρι τότε εὐθὺς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις
 αἰετὸς ὑπὲρ τε τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἰδρυθεὶς, καὶ δύο κόρακας προσ-
 πεσόντας οἱ τίλλειν τε τῶν πτερῶν πειρωμένους ἀποκτείνας, τὴν
 νίκην κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἔδωκεν.

καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐς τὴν Ῥώμην, πρότερος μὲν ὁ Καίσαρ ἔπειτα 2
 δὲ καὶ ἐκεῖνοι, χωρὶς ἑατέρως, μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπάντων

ἦλθον, καὶ παραχοῆμα τὰ δόξαντά σφισι διὰ τῶν δημάρχων ἐνο-
 2 μοθέτησαν. ἃ γὰρ ἐπέταττον καὶ ἐβιάζοντο, τό τε ὄνομα τὸ τοῦ
 νόμου ἐλάμβανε καὶ προσέτι καὶ παράκλησιν αὐτοῖς ἔφερεν· πάνν
 γὰρ ἵκετενθῆναί σφας ἴδει ἢ αὐτὰ ποιήσωσιν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 θυσίαι ἐπ' αὐτοῖς ὥς καὶ ἐπ' εὐτυχήμασί τισιν ἐψηφίσθησαν, καὶ
 ἡ ἐσθῆς ὥς καὶ εὐδαιμονούντων σφῶν μετεβλήθη, καίπερ πολλοῦ
 μὲν καὶ ἕξ αὐτῶν τῶν πραττομένων, πολλῶ δὲ ἔτι πλείονος ἐκ
 3 τεράτων δέους αὐτοῖς ὄντος. τὰ τε γὰρ σημεῖα τοῦ στρατεύματος
 τοῦ τὴν πόλιν φυλάττοντος ἀραχνίων ἀνεπλήσθη, καὶ ὄπλα ἐκ τῆς
 γῆς ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνιόντα ὤφθη, κτύπος τε ἀπ' αὐτῶν πολλὰς
 ἠκούσθη, καὶ ἐν τοῖς ἀσκληπιδίοις μέλισσαι ἐς τὴν ἄκραν πολλὰι
 συνεστράφησαν, γῦπές τε ἐπὶ τε τοῦ νεῷ τοῦ γενέου τοῦ δήμου
 3 καὶ ἐπὶ τῆς ὁμονοίας παμπληθεῖς ἰδρύθησαν. καὶ αὐτῶν ἐνταῦθα
 ἔτι ὥς εἰπεῖν ὄντων αἱ τε σφαγαὶ ἐκεῖναι αἷς ποτὲ ὁ Σύλλας ἐκ
 τῶν προγραφῶν ἐκέχρητο ἐποιήθησαν, καὶ ἡ πόλις ἅπασα νεκρῶν
 ἐπληρώθη· πολλοὶ μὲν γὰρ ἐν ταῖς οἰκίαις πολλοὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς
 ὁδοῖς ἦν τε ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς σποράδην ἀπεκτίν-
 2 νοντο, καὶ αἱ τε κεφαλὰὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα αὐδῆς ἀνετίθεντο,
 καὶ τὰ λοιπὰ σώματα τὰ μὲν αὐτοῦ τε ἔρριπτετο καὶ ὑπὸ κυνῶν
 ὀρνίθων τε ἡσθίετο, τὰ δὲ ἐς τὸν ποταμὸν ἐνεβάλλετο. τὰ τε ἄλλα
 ὅσα ἐπὶ τοῦ Σύλλου πρότερον ἐπέπρακτο, καὶ τότε συνεφέρετο, πλὴν
 ὅτι δύο μόνα λευκώματα, χωρὶς μὲν τῶν βουλευτῶν χωρὶς δὲ τῶν
 3 ἄλλων, ἕξετέθη. καὶ τὸ μὲν αἷτιον δι' ὃ τοῦτ' ἐγένετο, οὔτε παρ'
 ἐτέρου τινὸς μαθεῖν οὔτ' αὐτὸς εὑρεῖν ἠδυνήθη· ὃ γὰρ τοι μόνον
 ἂν τις, τό γε ἐλάττους θανατωθῆναι, ἐνενόησεν, ἥκιστα ἀληθές
 ἔστιν· πολλῶ γὰρ πλείονος, ὅτε καὶ ὑπὸ πλειόνων, ἐσεργάφησαν.
 τοῦτο δ' οὖν παρὰ τὰς σφαγὰς τὰς ἐν τῇ πρὶν γενομένης παρήλ-
 4 λαξεν· ἐπεὶ ὅτι γε οὐκ ἀναμῖξ τὰ ὀνόματα τῶν πρώτων τοῖς πολ-
 λοις ἀλλὰ χωρὶς ἕξετέθη, λῆρόν ποιν πολλὴν τοῖς γε ἐκ τοῦ ὁμοίου
 σφωγγησομένοις ἔφερεν. ἀντ' ἐκείνου δὲ δὴ ἕτερα καὶ πάνν δυσχερῆ,
 καίπερ μηδεμίαν τῶν προτέρων ὑπερβολήν, ὥς γε καὶ ἐδόκει, λιπόν-
 4 των, οὐκ ὀλίγα αὐτοῖς συνηρέθη. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ Σύλλου οἱ τέ-
 τι δρῶντες τὰς τε τόλμας πρόσχημα, ὅτε καὶ πρῶτον τοῦ τοιούτου
 πειρώμενοι καὶ οὐκ ἐκ προβουλῆς, ἐποιῶντο, καὶ διὰ τοῦθ' ἦττον
 τὰ πλείω κακοτρόπως, οἷα οὐκ ἐκ προνοίας ἀλλ' ἐκ συντυχίας,
 ἐπραττον· καὶ οἱ πάσχοντες ἑξαπινυαῖς τε καὶ ἀνηκούστοις συμ-
 φораῖς περιπίπτοντες ἡμετέρων τινὰ ἐκ τοῦ ἀνεπίστου τῶν παθῶν
 2 ἐλάμβανον. τότε δὲ πάντα μὲν τὰ προτολμηθέντα οἱ μὲν αὐτοῖ

2 3 6 τῆς] τοῦ τῆς?

3 3 5 δὲ οὐ

4 2 τε

4 1 2 ὁργὰς?*

χειρουργήσαντες οἱ δὲ ἰδόντες, οἱ δ' ἀκοῇ γούν ὑπογυῖον ἀκριβοῦν-
 τες, πολλὰ δ' οὖν ἐν τῷ διὰ μέσου τῇ προσδοκίᾳ τῶν ὁμοίων οἱ
 μὲν ὡς δρᾶσόντι προσεπινοήσαντες, οἱ δ' ὡς πείσονται προσδέι-³
 σαντες, ἐκεῖνοί τε πλείστην ἀτοπίαν τῇ τε ζηλώσει τῶν προτέρων
 ἔργων καὶ τῇ ἀπ' αὐτῶν ἐς τὸ καινῶσαι πως τὰ ἐπιβουλευμένα
 ἐξ ἐπιτεχνήσεως παρείχον, καὶ οἱ ἕτεροι πάνθ' ὅσα παθεῖν ἐδύναντο
 λογίζόμενοι πολλὰ ταῖς ψυχαῖς καὶ πρὸ τῶν σωματίων, ὥς καὶ ἐν
 αὐτοῖς ἦδη ὄντες, διεκναίοντο. κἂν τε τούτῳ χαλεπωτέρως ἢ πρὶν⁵
 ἀπήλλασσον, καὶ διότι τότε μὲν μόνοι οἱ τοῦ Σύλλου τῶν τε περὶ
 αὐτὸν δυνατῶν ἐχθροὶ διώλοντο, τῶν δὲ δὴ φίλων αὐτοῦ τῶν τε
 ἄλλων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἐκείνου γε κελεύσαντος ἐφθάρη, ὥστε ἔξω
 τῶν πάνν πλουσίων (τούτοις γὰρ οὐκ ἔστιν ὅτε εἰρήρῃ πρὸς τὸν²
 ἰσχυρότερον ἐν τοῖς τοιοῦτοις γίγνεται) οἱ γε λοιποὶ ἐθάρσυν· ἐν
 δὲ δὴ ταῖς δευτέραις ταύταις σφαγαῖς οὐχ ὅπως οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν
 ἦ καὶ οἱ πλούσιοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πάνν φίλοι καὶ παρὰ δόξαν ἐκτεί-
 νοντο. ἄλλως μὲν γὰρ ἢ τις ἢ οὐδεὶς ἐς ἐχθρὸν ἀπ' ἰδίας τινὸς³
 αἰτίας τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις, ὥς καὶ σφαγῆναι πρὸς αὐτῶν, ἐλη-
 λύθει· τὰ δὲ δὴ κοινὰ πράγματα καὶ αἱ τῶν δυναστειῶν διαλλαγῇ
 καὶ τὰς φιλίας τὰς τε ἐχθρας τὰς σφοδρὰς αὐτοῖς ἐπεποιήεσαν.
 πάντας γὰρ τοὺς τῷ πέλας συναραμένονες τέ τι καὶ συμπράξαντας⁴
 ἐν πολέμῳ μοῖρα οἱ ἕτεροι ἐτίθεντο· καὶ οὕτω συνέβαινε τοὺς
 αὐτοὺς καὶ φίλους τινὶ αὐτῶν καὶ ἐχθροὺς πάντως γεγονέναι ὥστε,
 ἐν ᾧ ἰδίᾳ ἕκαστος τοὺς ἐπιβουλευσαντάς οἱ ἡμύκετο, καὶ τοὺς φι-
 λῶν κοινῇ συναπώλλυνσαν. ἐκ γὰρ τῶν πρὸς ἀλλήλους πραγ-⁵
 μάτων τό τε οἰκειωθὲν σφισι καὶ τὸ ἀλλοτριωθὲν ἐν λόγῳ τινὶ
 τιθέμενοι οὐτε τὸν ἑαυτοῦ τις αὐτῶν ἐχθρὸν τιμωρήσασθαι, φίλον
 ἑτέρου ὄντα, ἐδύνατο μὴ ἀντιδιδόνς ἄλλον, καὶ ἐκ τῆς τῶν γεγο-
 νότων ὁργῆς τῆς τε ἐπειτα ὑποψίας παρ' οὐδὲν τὴν τοῦ ἐταιρικοῦ
 σωτηρίαν πρὸς τὴν τοῦ διαφύρου τιμωρίαν ποιοῦμενοι ῥαδίως σφᾶς
 ἀντεδίδουσαν. κακὰ τούτου τοὺς τε φιλότατους ἀντὶ τῶν ἐχθίστων⁶
 ἀλλήλοις προέβαλλον, καὶ τοὺς πολεμιωτάτους ἀντὶ τῶν ἐταιροτά-
 των, τοῦτο μὲν ἴσους πρὸς ἴσους, τοῦτο δὲ ἀνθ' ἑνὸς τινος πλείονας
 ἢ καὶ ἀντὶ πλείονων ἐλάττονας, ἢ ἐλάττοντο, τὰ τε ἄλλα ἐν ἀγορᾷ
 τρόπῳ ποιοῦμενοι, καὶ ὑπερβάλλοντες ὥσπερ ἐν πρατηρίῳ. εἰ μὲν²
 εἰς τις ἑνὸς τινος ἀντάξιός ὥστ' ἰσομοιρεῖν εὐρίσκετο, ἀπλῆ ἢ ἀν-
 τίδοσις ἐγίγνετο· ὅσους δὲ δὴ ἀρετὴ τις ἢ ἀξίωσις ἢ καὶ συγγένεια
 ἀντιτίμα, ἀντὶ πλείονων ἀπώλλυντο. ὅτε γὰρ ἐν ἐμφυλίοις πολέμοις,
 καὶ πολλῷ μὲν χρόνῳ πολλαῖς δὲ καὶ πράξεσι γενομένοις, συγχροί

² 3 γούν* ⁴ προσπ. et προσδ.? ³ 3 ἐπιβουλευμένα ἐπιτεχνή-
 σει? ⁵ 1 1 τε om* ⁶ 2 1 μὲν γὰρ εἰς?*

καὶ τοῖς πάντῃ συγγενέσι κατὰ τὸ στασιωτικὸν προσεκεκρούκεσαν.
³ ἀμείλει τῷ τε Ἀντωνίῳ καὶ ὁ θεῖος Λούκιος Καῖσαρ καὶ τῷ Λε-
 πίδῳ ὁ ἀδελφὸς Λούκιος Παῦλος ἐπεπολέμωτο. ἀλλ' οὗτοι μὲν
 ἐσώθησαν, τῶν δὲ δὴ ἄλλων πολλοὶ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς τε φίλοις
 καὶ τοῖς ἀναγκαίοις, ἐφ' ὧν περ ἐς τὰ μάλιστα καὶ σωθήσεσθαι
⁴ καὶ τιμηθήσεσθαι προσεδόκων, ἐσφάγησαν. ὅπως γὰρ μηδεὶς στε-
 ρηθήσεσθαι τῶν ἄθλων φοβηθείς, ὅτι τοὺς ἐπὶ τοῦ Σύλλου φονεύ-
 σαντάς τινας ὁ Κάτων ὁ Μάρκος ταμιεύσας ἀπήτησε πάνθ' ὅσα
 ἐπ' αὐτοῖς εἰλήφεσαν, ἥτιόν τινα ἀποκτείνῃ, προηγόρευσαν ὅτι
⁵ οὐδένᾳ αὐτῶν ἐς τὰ δημόσια γράμματα ἐσγράψουσιν. τοὺς τε οὖν
 ἄλλους ἐτοιμότερον διὰ τοῦτ' ἐσφαζον καὶ τοὺς εὐπόρους, εἰ καὶ
 μηδενὶ αὐτῶν ἀπῆχοντο· παμπόλλων τε γὰρ χρημάτων δέομενοι,
 καὶ οὐκ ἔχοντες ὁπόθεν ἄλλοθεν τὰς ἐπιθυμίας τῶν στρατιωτῶν
 ἀποπληρώσωσι, κοινήν τινα κατὰ τῶν πλουσίων ἔχθραν προσέθεντο.
⁶ καὶ ἄλλα τε διὰ τοῦτο πολλὰ παρηγορήθη, καὶ παιδίσκον τινὰ ἐς
 ἐφήβους ἐσήγαγον, ἢ ὥς ἐς ἄνδρας ἤδη τελῶν ἀποθάνῃ.
⁷ ταῦτα δὲ ἐπράττετο μὲν ὑπὸ τε τοῦ Λεπίδου καὶ ὑπὸ τοῦ
 Ἀντωνίου μάλιστα (πρὸς τε γὰρ τοῦ Καίσαρος τοῦ προτέρου ἐπὶ
 μακρότατον τιμηθέντες, καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ταῖς τε ἡγεμονίαις ἐπὶ
² πλείστον γενόμενοι, πολλοὺς ἐχθροὺς εἶχον), ἐδόκει δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ
 Καίσαρος κατὰ τὴν τῆς δυναστείας κοινωρίαν γίνεσθαι, ἐπεὶ αὐτὸς
 γε οὐδέν τι συγχρόνως ἀποκτεῖναι ἐδεήθη· τῇ τε γὰρ γένει οὐκ ὠμὸς
 ἦν, καὶ ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς ἡθέσιν ἐνετέθηρμπο. πρὸς δ' ἔτι νέος
 τε ὢν καὶ ἄρτι ἐς τὰ πράγματα παριῶν οὗτ' ἄλλως ἀνάγκην πολ-
³ λούς σφοδρῶς μισεῖν εἶχε καὶ φιλεῖσθαι ἡθέλει. σημεῖον δὲ ὅτι,
 ἀφ' οὗ τῆς τε πρὸς ἐκείνους συναρχίας ἀπηλλάγη καὶ τὸ κράτος
 μόνος ἔσχεν, οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ἐπραΐεν. καὶ τότε δὲ οὐχ ὅσον
 πολλοὺς οὐκ ἐφθειρεν, ἀλλὰ καὶ ἔσωσε πλείστους, τοῖς τε προδοῦσι
 τοὺς δεσπότας ἢ τοὺς φίλους χαλεπιότατα καὶ τοῖς συναρμμένοις
⁴ τισὶν ἐπιεικέστατα ἐχρήσατο. τεκμήριον δέ, Τανουσία γυνὴ ἐπι-
 φανῆς τὸν ἄνδρα Τίτον Ὕβιον ἐπικηρυχθέντα τὸ μὲν πρῶτον ἐς
 κιβωτὸν παρ' ἀπελευθέρῳ τινὶ Φιλοποίμειν κατέκρυπεν, ὥστε καὶ
 πίστιν τοῦ τεθνηκέναι αὐτὸν παρασχέιν· μετὰ δὲ τοῦτο δημοτελεῖ
 ἐορτήν, ἣν συγγενὴς τις αὐτῆς ποιήσειν ἔμελλε, τηρήσασα, τὸν τε
 Καῖσαρα διὰ τῆς Ὀκτωβρίας τῆς ἀδελφῆς ἐς τὸ θέατρον μόνον τῶν
⁵ τριῶν ἐσελθεῖν διεπράξατο, κἀνταῦθα ἐσπηδήσασα τὸ τε πρᾶχθὲν
 ἀγνοοῦντί οἱ ἐμήνυνσε, καὶ τὴν κιβωτὸν αὐτὴν ἐσκομίσασα ἐκείθεν
 τὸν ἄνδρα ἐξήγαγεν, ὥστε τὸν Καῖσαρα θανυμάσαντα πάντας μὲν

3 1 λούκιος ἀντώνιος καῖσαρ

3 1 οὐδέν? et ἐσγράψουσιν?

5 προέθεντο*

7 2 3 ἄλλως ἢ ἀνάγκην*

αὐτοὺς ἀφείναι (καὶ γὰρ τοῖς συγχρόνισι τινὰ θάνατος προείρητο),
τὸν δὲ Φιλοπόμην καὶ ἐς τὴν ἱππᾶδα κατατάξαι.

ἐκεῖνος μὲν οὖν πολλοὺς, ὅσους γε καὶ ἠδυνήθη, διεσώσατο· ὁ 8
τε Λέπιδος τῷ τε ἀδελφῷ τῷ Παύλῳ ἐς Μίλητον ἐκδοῦναι ἐπέ-
τρεψε, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους οὐκ ἀπαράιτητος ἦν· ὁ δὲ Ἀντώνιος
ὁμῶς καὶ ἀνγλειῶς οὐχ ὅτι τοὺς ἐκτεθέντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπικου-
ρῆσαι τινι αὐτῶν ἐπιχειρήσαντας ἔκτεινεν. τὰς τε κεφαλὰς σφῶν, 2
εἰ καὶ σιτούμενος ἐτύγχανεν, ἐπεσκόπει, καὶ ἐπὶ πλείστον τῆς τε
ἀνθρωπότητος καὶ τῆς οἰκτροτάτης αὐτῶν ὕψους ἐνεπλήματο. καὶ
ἢ γε Φουλβία πολλοὺς καὶ αὐτὴ καὶ κατ' ἐχθρῶν καὶ διὰ χρήματα,
καὶ ἔστιν οὗς οὐδὲ γνωσχομένους ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ἐθανάτωσεν.
ἐνὸς γοῦν τινὸς κεφαλὴν ἰδὼν εἶπεν ὅτι τοῦτον οὐκ ἠπιστάμην. ὥς 3
δ' οὖν καὶ ἡ τοῦ Κικέρωνος ποτε ἐκομίσθη σφίσι (φεύγων γὰρ
καὶ καταληφθεὶς ἐσφάγη), ὁ μὲν Ἀντώνιος πολλὰ αὐτῷ καὶ δυσχερῇ
ἐξοριδίσας ἔπειτ' ἐκέλευσεν αὐτὴν ἐκφανέστερον τῶν ἄλλων ἐν τῷ
βήματι προτεθῆναι, ἵν' ὅθεν κατ' αὐτοῦ δημηγορῶν ἠκούετο, ἐν-
ταῦθα μετὰ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, ὥσπερ ἀπετέμνητο, ὀρύττο· ἡ 4
δὲ δὴ Φουλβία ἐς τε τὰς χεῖρας αὐτὴν πρὶν ἀποκομισθῆναι ἐδέ-
ξατο, καὶ ἐμπικραμένη οἱ καὶ ἐμπύσσασα ἐπὶ τε τὰ γόνατα ἐπέ-
θηκε, καὶ τὸ στόμα αὐτῆς διοῖσασα τὴν τε γλῶσσαν ἐξείλκυσε καὶ
ταῖς βελόναις αἷς ἐς τὴν κεφαλὴν ἐχορήτο κατεκέντησε, πολλὰ ἔμια
καὶ μιὰρὰ προσεπισκώπτουσα. καὶ οὗτοι δ' οὖν ὁμῶς ἔσωσάν 5
τινας, παρ' ὧν γε καὶ πλείω χρήματα ἔλαβον ἢ τελευτησάντων
εὐρήσειν ἠλπισαν· καὶ ἵνα γε μὴ κεναὶ αἱ ἐν τοῖς λευκώμασι χῶραι
τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ᾧσιν, ἑτέρονς ἀντενέγραψαν. πλήν γε ὅτι
τὸν θεῖον ὁ Ἀντώνιος, πολλὰ τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ τῆς Ἰουλίας
ἱκετευσάσης, ἀφῆκεν, οὐδὲν ἄλλο χρηστὸν εἰργάσατο.

πολύτροποι μὲν οὖν διὰ ταῦτα αἱ σφαγαί, πολυειδεῖς δὲ καὶ 9
σωτηρίαι τισὶν ἐγένοντο. συγχροὶ μὲν γὰρ καὶ πρὸς τῶν φιλότατων
ἀπόλοντο, συγχροὶ δὲ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων ἐσώθησαν. ἄλλοι σφᾶς
αὐτοὺς ἀπέκτειναν, ἄλλους αὐτοὶ οἱ ἐπελθόντες ὥς καὶ φονεύοντες
ἀπέλυσαν. προδόντες δὲ τινες δεσπότης ἢ καὶ φίλους ἐκολάσθη-
σαν, καὶ ἕτεροι δι' αὐτὸ τοῦτο ἐτιμύθησαν· οἱ τε περιποιήσαντές 11
τινας οἱ μὲν δίκην ἔδοσαν οἱ δὲ καὶ γέρα ἔλαβον. οἷα γὰρ οὐχ 2
ἐνὸς ἀνδρός ἀλλὰ τριῶν πρὸς τε τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἑαυτοῦ ἐκάστου
καὶ πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον πάντα ποιοῦντων, καὶ μήτε τοὺς αὐ-
τοὺς ἐχθροὺς ἢ φίλους ἡγουμένων, σωθῆναι τε πολλάκις ὃν ὁ ἕτε-
ρος ἀπολέσθαι, καὶ φθαρῆναι αὐτὸν ὃν ὁ ἕτερος περιγενέσθαι ἤθελε,

8 2 4 τε* 5 4 πλήν τε? cf. 48 4 1 9 1 4 φονεύσαντες

- σπουδαζόντων, πολλὰ καὶ ποικίλα συνέβαινεν, ὥς που καὶ εὐνοίας
- 10 ἢ μίσους πρὸς τινὰ ἔχοντες ἦσαν. ἐγὼ οὖν τὸ μὲν πάντα αὐτὰ ἀκριβῶς καθ' ἕκαστον ἐπεξελθεῖν παραλείψω (πᾶμπολύ τε γὰρ ἔργον ἂν εἴη, καὶ οὐδὲν μέγα τῇ συγγραφῇ παρέξεται), ἃ δὲ ἀξιο-
- 2 μνημόνευτα μάλιστα εἶναι νομίζω, διηγῆσομαι. τοῦτο μὲν γὰρ ἐς σπήλαιόν τις τὸν δεσπότην κατακρύψας, εἴτ' ἐπειδὴ καὶ ὥς καθ' ἑτέρον τινὸς μὴνυσιν ἀπολειῖσθαι ἔμελλε, τὴν τε ἐσθῆτα πρὸς αὐτὸν ἡλλάξατο, καὶ μετ' αὐτῆς τοῖς ἐπιούσιν ὥς καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὢν προσηνέτησε καὶ ἐσφάγη· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἀπετρόποντο, νο-
- 3 μίσαντες ὃν ἐβούλοντο πεφονευκέναι, ὁ δὲ ἀπελθόντων αὐτῶν ἐτέρωσε διέφυγεν. τοῦτο δὲ ἄλλος τις τὴν σκευὴν ὁμοίως ἄπυσαν πρὸς τὸν δεσπότην διαλλάξας αὐτὸς τε ἐς φορεῖον κατὰστέγον ἐσθῆτε καὶ ἐκεῖνον διφορορεῖν ἐποίησεν· καὶ τούτον καταληφθέντες ὁ μὲν οὐδ' ὀφθαλμοὺς ἐφρονέυθη, ὁ δὲ ὥς τις σκευοφόρος διεσώθη.
- 4 καὶ ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι ἔξ' εὐεργεσίας τινὸς προὔπαρχούσης σφίσι τοῖς εὖ ποιήσασιν ἀνταπέδοσαν· στιγματίας δὲ τις οὐχ ὅσον οὐ προέδωκε τὸν στίξαντα, ἀλλὰ καὶ πᾶν προθύμως ἔσωσεν. ὥς γοῦν ὑπεκκομίζων ποι αὐτὸν ἐρωράθη καὶ ἐδιώκετο, ἀπέκτεινέ τέ τινα ἐντυχόντα οἱ κατὰ τύχην, καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ τῷ δεσπότη
- 5 δοὺς τὸν μὲν ἐπὶ πυρὸν ἐπέθηκεν, αὐτὸς δὲ τὴν τε ἐσθῆτα καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ δεσπότου λαβὼν ἀπήντησε τοῖς διώκουσι, καὶ πλάσάμενος ὥς καὶ φεύγοντα αὐτὸν ἀπεκτονῶς ἐπιστεύθη ἔκ τε τῶν σκύλων καὶ ἐκ τῶν στιγματίων, καὶ ἐκεῖνόν τε ἅμα ἔσωσε καὶ
- 6 αὐτὸς ἐτιμήθη. ταῦτα μὲν οὖν ἐς οὐδεμίαν ὀνόματος μνήμην ἀνήκει· Ὅσιδιον δὲ δὴ Γέταν ὁ υἱός, ἐκχορὰν δὴ τινα αὐτοῦ ὥς καὶ τεθνηκότος σκευάσας, ἔξέσωσεν, καὶ Κύντον Κικέρωνα τὸν τοῦ Μάρκου ἀδελφὸν ὁ παῖς ἐξέκλεψε καὶ ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ἔσωσεν.
- 7 αὐτὸς μὲν γὰρ καὶ κατέκρυψε τὸν πατέρα ὥστε μὴ εὐρεθῆναι, καὶ στρεβλωθεὶς ἐπὶ τούτῳ πάσαις βασιάνοις οὐδὲν ἐξελάλησεν· μαθὼν δὲ ἐκεῖνος τὸ γινόμενον, καὶ θαυμάσας τε ἅμα τὸν παῖδα καὶ ἐλεήσας, ἦλθεν ἐθελοντὴς ἐς τὸ ἐμφανὲς καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν τοῖς σφαγεῦσι παρέδωκεν.
- 11 ἀρετῆς μὲν δὴ καὶ εὐσεβείας τοσαῦτα τότε ἐπιφανῆ ἔργα ἐγένετο· Ποπίλιος δὲ δὴ Λαίνας τὸν Κικέρωνα τὸν Μάρκον ἀπέκτεινε
- 2 καίπερ εὐεργέτην αὐτοῦ ἐκ συνηγορήματος ὄντα, καὶ ἵνα γε μὴ ἀκονόμενος μόνον ἀλλὰ καὶ ὁρώμενος πίστιν τοῦ πεφονευκέναι αὐτὸν λάβῃ, εἰκόνα ἑαυτοῦ πλησίον τῆς ἐκεῖνου κεφαλῆς ἐστεφανωμένην ἔθηκε, καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένον ἔχουσαν. καὶ οὕτω γε καὶ τῷ Ἀντωνίῳ διὰ τοῦτ' ἤρρεσεν ὥστε καὶ
- 3 χρήματα πλείω τῶν ἐπηγγελμένων λαβεῖν. Μάρκος δὲ Τερέντιος

ῥάρον ἡδίκησε μὲν οὐδέν, ὁμώνυμος δὲ δὴ τι τῶν ἐπικερυγ-
 μένων πλὴν μιᾶς προσηγορίας ὦν, καὶ δέσας μὴ τι κατὰ τοῦτο,
 οἷα καὶ ὁ Κίννας, πάθῃ, ἐξέθηκε γράμμα αὐτὸ τοῦτο δηλοῦν· ἐδη-
 μάχει δέ. καὶ ὁ μὲν διατριβὴν καὶ γέλωτα ἐπὶ τούτῳ ὠφλίσκανε·
 τὸ δὲ δὴ ἀστάθμητον τοῦ βίου καὶ ἐξ ἐκείνου ἐτεκμηριώθη, ὅτι 4
 Λούκιος μὲν Φιλοσκόπιος ὑπὸ τοῦ Σύλλου πρότερον ἐπικερυχθεὶς
 καὶ διαφυγὼν ἐς τε τὸ λευκώμα αὐθις τότε ἐσεγράφη καὶ ἀπέθανε,
 Μάρκος δὲ Ῥαλέριος Μεσσάλας ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου θανατωθεὶς
 οὐχ ὅπως ἐν ἀσφαλείᾳ διεβίω, ἀλλὰ καὶ ὑπατος ἀντ' αὐτοῦ ἐκείνου
 ὕστερον ἀπεδείχθη. οὕτως ἐκ τε τῶν ἀπορωτίων πολλοὶ περιγί- 5
 γονται καὶ ἐκ τῶν θαρσύνων ἐχόντων οὐκ ἐλάττους ἀπόλλυνται·
 καὶ διὰ τοῦτο χορὴ μίτε ἐς τὸ ἀνέλπιστον πρὸς τὰς αὐτίκα συμφο-
 ρὰς ἐκπλήττεσθαι τινα μίτε ἐς τὸ ἀφρόντιστον ὑπὸ τοῦ παρα-
 χορήμα περιχαροῦς ἐπαίρεσθαι, ἀλλ' ἐς τὸ μέσον ἐπ' ἀμφότερα τὴν
 ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος τιθέμενον ἀσφαλεῖς ἐφ' ἐκάτερα τοὺς λογι-
 σμοὺς ποιεῖσθαι. καὶ τότε γοῦν ταῦτά τε οὕτως ἐγένετο, καὶ 12
 πλείστοι μὲν τῶν μὴ προγραφέντων διὰ τε ἐχθρῶν καὶ διὰ χορήματα
 παραπώλοντο, πλείστοι δὲ τῶν ἐπικερυχθέντων οὐχ ὅτι περιεγέροντο
 ἀλλὰ καὶ κατῆλθον αὐθις, καὶ τινες αὐτῶν καὶ ἀρχὰς ἔσχον. ἡ
 δ' ἀναχώρησις σφισι πρὸς τε τὸν Βροῦτον καὶ πρὸς τὸν Κάσιον
 τὸν τε Σέξτον ἐγίνετο. καὶ οἱ γε πλείους πρὸς τοῦτον συγκατέ- 2
 φερον· ναυαρχεῖν τε γὰρ πρότερον αἰρεθεὶς καὶ χρόνον τινὰ ἐν τῇ
 θαλάσῃ δυνηθεὶς ἰσχύει οἰκίαν, καίπερ τῆς ἀρχῆς μετὰ τοῦθ'
 ὑπὸ τοῦ Καίσαρος ἀποστερηθεὶς, περιεβάλετο, καὶ τὴν Σικελίαν
 κατασχών, ἔπειθ' ὥς καὶ ἐκείνῳ ἐπεκρύνθη αἱ τε ἄλλαι σφαγαὶ
 ἐγίνοντο, πλείστον τοῖς ὁμοίοις συνήρατο. τῇ γὰρ Ἰταλίᾳ ἐγγύθεν 3
 ἐφορμῶν διέπεμπεν ἐς τε τὴν Ῥώμην καὶ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις, τὰ τε
 ἄλλα καὶ τοῖς τινὰ περισώσασι διπλάσια τῶν τοῖς φονεύσουσι προ-
 κειμένων ἐπαγγελλλόμενος, καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις καὶ ὑποδοχὴν καὶ ἐπι-
 κορυφαίαν καὶ χορήματα καὶ τιμὰς ἐπισχνοῦμενος. ὅθεν περ συχνοὶ
 πρὸς αὐτὸν ἦλθον. ἀριθμὸν γὰρ οὔτε τῶν προγραφέντων οὔτε 13
 τῶν φονευθέντων ἢ καὶ διαφυγόντων οὐδὲ νῦν ἔγραψα, ὅτι πολλοὶ
 μὲν τῶν τὸ πρῶτον ἐς τὰ λευκώματα ἐγγραφέντων ἀπηλίφθησαν,
 πολλοὶ δὲ ὕστερον ἀντ' αὐτῶν ἐνεγράφησαν, καὶ τούτων τε οὐκ
 ὀλίγοι διεσώθησαν καὶ ἄλλοι συχνοὶ διεφθάρησαν. καὶ αὐτοὺς 2
 οὐδὲ πενθεῖν τισὶν ἔξουσία ἦν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἐκ τούτου παρα-
 πώλοντο. καὶ τέλος, ὥς τὸ τε πεπλασμένον αὐτῶν πᾶν αἱ συμφο-
 ραὶ ἐξενίκων, καὶ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν πάνυ ἀνδρικῶν ἀντικαρτερεῖν

- πρὸς αὐτὰς ἐδύνατο, ἀλλ' ἐν τε τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἔργοις καὶ λόγοις ἐσθυρῶπαζον καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους οὐκ ἔμελλον, ὥσπερ εἰώθασιν, ἐορτάσειν, ἐκελεύσθησαν διὰ προγραφῆς εὐθυμεῖσθαι, θάνατον ὁφλήσαντες ἂν μὴ πειθαρχήσωσιν· οὕτω που, ὥς καὶ ἐπ'
- 3 ἀγαθοῖς, τοῖς κοινοῖς κακοῖς χαίρειν ἡνναγκάζοντο. καὶ τί τοῦτο εἶπον, ὁπότε καὶ ἐκείνοις (τοῖς τρισὶν ἀνδράσι λέγω) ἄλλα τε ὥς εὐεργέταις καὶ σωτήρσι τῆς πόλεως γεγυρόσι καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς πολιτικοὺς ἐψηφίσαντο; οὐ γὰρ ὅτι τινὰς ἐφόνεον, αἰτίαν
- 4 ἔχειν ἤξιον, ἀλλ' ὅτι μὴ πλείονας, προσεπαινέσθαι ἤθελον. καὶ πρὸς γε τὸν δῆμον φανερώς ποτὲ εἶπον ὅτι οὔτε τὴν τοῦ Μαρίου τοῦ τε Σύλλου ὠμότητα, ὥστε καὶ μισηθῆναι, οὔτ' αὖ τὴν τοῦ Καίσαρος ἐπιείκειαν, ὥστε καὶ καταφρονηθῆναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπιβουλευθῆναι, ἐξηλώκασιν.
- 14 τοιαῦτα μὲν περὶ τὰς σφαγὰς ἐγίνετο, πολλὰ δὲ δὴ καὶ ἄτοπα καὶ περὶ τὰς τῶν ἄλλων οὐσίας συνέβαινεν. καίτοι ταῖς τε γυναῖξιν ταῖς τῶν φονεομένων τὰς προίκας καὶ τοῖς τέκνοις τοῖς μὲν ἄρρεσι τὸ δέκατον ταῖς δὲ θηλείαις τὸ εἰκοστὸν τῆς ἐκάστου σφῶν οὐσίας δώσειν, ὥς καὶ δὴ δίκαιοι φιλάνθρωποι τε ὄντες, ἐπηγγέλαντο.
- 2 ἀλλ' οὔτε ταῦτα πλὴν ὀλίγων ἐδόθη, τὰ τε τῶν λοιπῶν καὶ πάνυ πάντα ἄδειῶς ἐπορθεῖτο. τοῦτο μὲν γὰρ ἐνοίκιον ἐνιαύσιον πιασῶν τῶν τε ἐν τῷ ἄστει καὶ τῶν ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰταλίᾳ οἰκιστῶν, ὧν μὲν ἐμεισθώκεσάν τινες, ὅλον, ὧν δὲ αὐτοὶ ὄκουν, ἐξ ἡμισείας, πρὸς τὴν τῆς καταγωγῆς ἀξίαν ἐσέπραξαν· τοῦτο δὲ τοὺς τὰ χωρία
- 3 ἔχοντας τὸ ἥμισυ τῶν προσόδων αὐτῶν ἀφείλοντο. καὶ προσέτι καὶ τοὺς στρατιώτας τὴν τε τροφὴν παρὰ τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἐχείμαζον, προίκα λαμβάνειν ἐποίησαν, καὶ κατὰ τὴν χώραν, ὥς ἐπὶ τὰ δεδημευμένα τὰ τε τῶν ἀνθισταμένων ἔτι, διαπέμποντες (καὶ γὰρ ἐκείνους, ὅτι μὴ ἐντὸς τῆς προροηθείσης σφίσιν ἡμέρας μετέστησαν, πολεμίους ἐποίησαντο) πάντα καὶ τὰ λοιπὰ προσδιήρα-
- 4 ζον. ἵνα γὰρ καὶ πρὸ τῶν ἔργων τοὺς μισθοὺς ἔχοντες πᾶν τὸ πρόθυμόν σφισι παρέχωνται, ταῦτά τε αὐτοῖς πράττειν ἐπέτρεπον καὶ πόλεις χώρας τε δώσειν ἐπισχυοῦντο· καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ γεωνόμους ὁμοῦ καὶ οἰκιστὰς αὐτοῖς προσαπέδειξαν. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν στρατιωτῶν τούτοις ἀνηρτῶντο, τῶν δὲ δὴ λογιμωτέρων τοὺς μὲν τοῖς κτήμασι τοῖς τῶν ἀπολλυμένων ἐδελέαζον, τὰ μὲν ἐπεωνύζοντες τὰ δὲ καὶ προῖκά σφισι χαρίζομενοι, τοὺς δὲ καὶ
- 5 ταῖς ἀρχαῖς ταῖς τε ἱερωσύναις αὐτῶν ἐτίμων. ὅπως γὰρ ἄδειῶς αὐτοὶ τε τὰ κάλλιστα καὶ τῶν χωρίων καὶ τῶν οἰκοδομημάτων

λαμβάνωσι καὶ ἐκείνοις ὅσα βούλονται διδῶσι, προεῖπον μηδένα τῶν ἄλλων μὴ ὠνησεῖντα ἐς τὸ πρᾶτήριον ἀπαντᾶν, εἰ δὲ μή γε, θνήσκειν τὸν τοῦτο ποιήσαντα. καὶ ἐκείνους γε οὕτω μετεχειρίζοντο ὥστε τι καταφωρᾶν καὶ πλείστον ὅσον ἀγοράζειν ὦν ἔχρηζον, καὶ διὰ τοῦτο μὴδ' ὠνητιῶν ἔτι.

περὶ μὲν οὖν τὰ κτήματα τοῦθ' οὕτως ἐγίνετο, τὰς δὲ ἀρχὰς 15 τὰς τε ἱερωσένας τῶν θανατωθέντων οὐ πρὸς τὸ νομιζόμενον ἐκ τῶν νόμων, ἀλλ' ὥς πον καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς, διέδοσαν. καὶ ἐπάτοντες τε, τοῦ μὲν Καίσαρος τὴν ἀρχὴν ἀπειπόντος (ἥς γὰρ οὕτως ἐπε- 2 θύμησεν ὥστε καὶ πολεμῆσαι δι' αὐτήν, ταύτης ἐκὼν ἐξέστη) τοῦ δὲ συνάρχοντος αὐτοῦ μεταλλάζαντος, ἄλλον τέ τινα καὶ τὸν Ὕεν- τίδιον τὸν Πούπλιον καίπερ στρατηγούντα ἀπέδειξαν, ἐς τε τὴν στρατηγίαν αὐτοῦ τῶν ἀγορανομούντων τινὰ ἐσθήγαγον· καὶ πάντας 3 μετὰ τοῦτο τοὺς στρατηγούς, πέντε ἡμέρας ἔτι ἀρχοντας, παύσαν- τες ἐκείνους μὲν ἐς τὰς ἡγεμονίας τῶν ἐθνῶν ἔστειλαν, ἑτέροους δὲ ἀντ' αὐτῶν ἀντικατέστησαν. νόμους τε τοὺς μὲν ἀπῆλειψαν τοὺς δὲ ἀντενέγραψαν. καὶ συνελόντι εἰπεῖν, καὶ τᾶλλα πάντα ὅπως ποτὲ καὶ ἔδοκει αὐτοῖς ἐπρασσον· τῶν μὲν γὰρ ἐπικλήσεων τῶν 4 ἐπιφθόνων καὶ διὰ τοῦτο καταλυθεισῶν οὐκ ἀντεποίησαντο, τὰ δὲ δὴ πράγματα πρὸς τε τὸ βούλημα καὶ πρὸς τὸ ἐπιθύημα τὸ ἐαυτῶν διῆγον, ὥστε χρυσὸν τὴν τοῦ Καίσαρος μοναρχίαν φανῆναι.

τὸν μὲν οὖν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ταῦτά τε οὕτως ἐποίησαν, καὶ νεῶν τῇ τε Σαράπιδι καὶ τῇ Ἰσιδι ἐψηγίσαντο· τοῦ δὲ δὴ Λεπί- 16 δου τοῦ Μάρκου τοῦ τε Πλάκκου τοῦ Λουκίου ἐπατευσάντων 712 λευκώματα αὐθις ἐξετέθη, θάνατον μὲν μηδενὶ ἔτι γέροντα, τὰς δὲ οὐσίας τῶν ζώντων ἀποσυλῶντα· προσδεόμενοι γὰρ χρημάτων, 2 αἵτε πολλὰ μὲν καὶ πολλοῖς στρατιώταις προσφειλίσαντες, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις δι' αὐτῶν δαπανῶντες, πολλῶ δ' ἔτι πλείω ἐς τοὺς προσδοκωμένους πολέμους ἀνυλῶσαι νομίζοντες, ἡρ- γυρολόγον. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν τελῶν τῶν πρότερον μὲν 3 ποτε καταλυθέντων τότε δὲ αὐθις ἐπαναχθέντων ἢ καὶ ἐκ καινῆς προσκαταστάντων, τό τε τῶν συντελειῶν, ἃς πολλὰς μὲν ἐπὶ τῇ γῇ πολλὰς δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς οἰκέταις ἐπράττοντο, μετρίως πως τοὺς 4 ἀνθρώπους ἔλπει· τὸ δὲ δὴ τοὺς καὶ ἐφ' ὅποσον οὖν ἔτι οὐ μόνον τῶν βουλευτῶν ἢ καὶ τῶν ἱππέων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξελευθέρων, καὶ ἀνδρῶν ὁμοίως καὶ γυναικῶν, εὐποροῦντας ἐς λευκώματα ἐσγρα- φῆναι καὶ δεκατεῖαν τινὰ καινὴν δεκατενθῆναι σφόδρα πάντας 5 ἡρίασεν. τῇ μὲν γὰρ λόγῳ τὸ δέκατον τῆς οὐσίας παρ' ἐκάστου 5

- σφῶν ἐπράχθη, ἔργῳ δὲ οὐδὲ τὸ δέκατόν τινι κατελείφθη· ἐπειδὴ γὰρ οὐ ῥητόν τι ἀργύριον πρὸς τὴν τῶν κτημάτων ἄξιαν ἐσενεργεῖν ἐκελεύσθησαν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς αἱ τιμήσεις τῶν σφετέρων ἐγένοντο, καὶ τούτου ὥς οὐκ ὀρθῶς αὐτὰ τετιμημένοι διεβύλλοντο, καὶ τὰ
- 17 λοιπὰ προσαπώλλυσαν. εἰ δ' οὖν τινὲς τοῦτό πως διέφρυγον, ἀλλ' ὑπὸ τε τῶν τάξεων ἐς στενὸν κατακλειόμενοι καὶ ἀργυρίου δεινῶς σπανίζοντες πάντων καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἀπεστεροῦντο. καὶ μέντοι καὶ ἕτερόν τι τοιόνδε, βαρὺ μὲν καὶ ἀκοῦσαι βαρύτερον δὲ
- 2 πρᾶχθῆναι, ἐγένετο· τῇ γὰρ βουλομένῃ σφῶν ἐδόθη, πάσης τῆς οὐσίας ἐκοτάντι, τὸ τρίτον μετὰ ταῦτα αὐτῆς ἀπαιτῆσαι, τοῦτ' ἔστι μήτε τι λαβεῖν καὶ προσέτι καὶ πράγματι σχεῖν. ὁπότε γὰρ βίβη τὰ δύο μέρη φανερώς ἐστυλῶντο, πῶς ἂν τὸ τρίτον ἀπέλαβον,
- 3 ἄλλως τε καὶ ἐλαχίστον αὐτῶν πωλονμένων; τοῦτο μὲν γὰρ πολλῶν ἅμα ἀποκηρυττομένων, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν πλεόνων καὶ ἀχρόων καὶ ἀναργύρων ὄντων, τῶν δὲ λοιπῶν μὴ τολμῶντων ὥς καὶ ἐχόντων τι ἀγοράσαι, ἵνα μὴ καὶ ἐκεῖνο προσαπολέσωσιν, αἱ τιμαὶ ἀνείντο· τοῦτο δὲ τοῖς στρατιώταις πολλὰ παρὰ τὴν ἄξιαν
- 4 πάντα ἐπιπράσκετο. ὥστε τῶν μὲν ἰδιωτῶν οὐδεὶς οὐδέν, ὃ τι καὶ ἄξιον εἶπεν, διεσώσατο· πρὸς γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις ἐς τε τὸ ναυτικὸν οἰκείας, εἰ καὶ μὴ εἶχόν τινες, ὠνούμενοί γε ἐδίδοσαν, καὶ τὰς ὁδοὺς οἰκείας οἱ βουλευταὶ δαπανήμασιν ἐπεσκεύαζον. μόνοι δὲ
- 5 δὴ οἱ τὰ ὅπλα ἔχοντες ὑπερεπλούτησαν. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐξήρκει σφίσιν οὔτε ἡ μισθοφορία καίπερ ἐντελὴς οὔσα, οὔτε αἱ ἔξωθεν ἐπιφοραὶ καίτοι παμπληθεῖς γενόμεναι, οὐ τὰ ἄθλα τῶν γόνων μέγιστα δὴ δοθέντα, οὐχ αἱ κτήσεις τῶν χωρίων προικιμαῖαι τρόπον τινὰ αὐτοῖς ὑπάρξασαι· ἀλλὰ καὶ προσέτι οἱ μὲν τὰς οὐσίας τῶν τελευτώντων ὅλας καὶ ἤτουν καὶ ἐλάμβανον, οἱ δὲ καὶ ἐς τὰ
- 6 τῶν ζώντων ἔτι γερόντων τε καὶ ἀτένων γένῃ ἐσεβιάζοντο. ἐς τοσοῦτο γὰρ τῆς τε ἀπληστίας καὶ τῆς ἀναισχυντίας ἐχώρησαν ὥστε τινὰ καὶ τὴν τῆς Ἀττίας τῆς τοῦ Καίσαρος μητρὸς οὐσίαν, ἀποθανούσης τότε δημοσίᾳ τε ταφῇ τιμηθείσης, παρ' αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος αἰτῆσαι.
- 18 ταῦτά τε οὕτως οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς ἐποίουν, καὶ ἅμα καὶ τὸν Καίσαρα τὸν πρότερον ἐπὶ πλεῖστον ἐσέμνυνον. ἅτε γὰρ τῆς μοναρχίας ἐφιέμενοι καὶ πρὸς αὐτὴν ἐπειγόμενοι τοὺς τε
- 2 σφαγέας αὐτοῦ τοὺς λοιποὺς ὀργῇ μετήμεσαν, ὥς καὶ ἐκ τούτου τὴν τε ἁδείαν σφίσιν ὣν ἐποίουν καὶ τὴν ἀσφάλειαν πόρρωθεν προπαρσκευάσοντες, καὶ πάνθ' ὅσα ἐς τιμὴν αὐτοῦ ἔφερε, προθύμως

ἐπραττον ἐς ὑποδοχὴν τοῦ καὶ αὐτοὶ ποτε τῶν ὁμοίων ἀξιωθῆναι·
καὶ διὰ τοῦτο τοῖς τε ἐψηφισμένοις ἡγαλλον αὐτὸν καὶ ἑτέροις
ἂ τότε προσέθεσαν. ἔν τε γὰρ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ αὐτοὶ 3
τε ὠμοσαν καὶ τοὺς ἄλλους ὠρκωσαν βέβαια νομεῖν πάντα τὰ ὑπ'
ἐκείνου γενόμενα (καὶ τοῦτο καὶ νῦν ἐπὶ πᾶσι τοῖς τὸ κράτος ἀει
ἴσχουσιν, ἢ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ποτὲ γενομένοις καὶ μὴ ἀτιμωθεῖσι, γή-
νεται), καὶ ἡρώων οἱ ἔν τε τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἐκέκαστο 4
προκατεβάλλοντο, καὶ τι καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις
μεθ' ἑτέρου ἀφροδισίου ἔπεμπον. εἴ τε νίκη τις ἡγγέλθη ποθέν,
χωρὶς μὲν τῷ κρατήσαντι χωρὶς δὲ ἐκείνῳ καὶ τεθνεῶτι τιμὴν ἱερο-
μηνίας ἔνεμον. τὰ τε γενέσια αὐτοῦ δαφνηφοροῦντας καὶ εὐθυ- 5
μονμένους πάντας ἐφορτᾶζεν ἡνάγκασαν, νομοθετήσαντες τοὺς μὲν
ἄλλους τοὺς ἀμελήσαντας αὐτῶν ἐπαράτους τῷ τε Διὶ καὶ αὐτῷ
ἐκείνῳ εἶναι, τοὺς δὲ δὴ βουλευτὰς τοὺς τε νειεῖς σφῶν πέντε καὶ
εἴκοσι μυριάδας ὀφλισκάνειν. καὶ συνέβαινε γὰρ ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ 6
καὶ τὰ ἀπολλωνεῖα γίνεσθαι, ἐψηφίσαντο τῇ προτερεῖα τὰ γενέσια
ἀγᾶλλεσθαι, ὥς καὶ λογίου τινὸς Σιβυλλείου ἀπαγορευόντος μηδενὶ
θεῶν τότε πλὴν τῷ Ἀπόλλωνι ἐφορτᾶζεσθαι. ταῦτά τε οὖν αὐτῷ 19
ἔδωκαν, καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐφονεύθη, κυρίαν ἀεὶ ποτε ἔδραν
βουλῆς ἔχουσιν, ἀποφράδα ἐνόμισαν. τό τε οἶκημα ἐν ᾧ ἐσφάγη,
παραχρῆμά τε ἔκλεισαν καὶ ὕστερον ἐς ἄφρονος μετεσκεύασαν· καὶ
τὸ βουλευτήριον τὸ Ἰούλιον ἐπ' αὐτοῦ κληθὲν παρὰ τῷ Κομίτῳ
ὠνομασμένῳ ὠκοδόμουν, ὥσπερ ἐψηφίστο. πρὸς δὲ τοῦτοις ἀπει- 2
πον μὲν μηδεμίαν εἰκόνα αὐτοῦ, καθάπερ θεοῦ τινὸς ὥς ἀληθῶς
ὄντος, ἐν ταῖς τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐκφοραῖς πέμπεσθαι, ὅπερ ἐκ
τοῦ πᾶν ἀρχαίου καὶ τότε ἔτι ἐγίνετο· ἀπηγόρευσαν δὲ μηδένα
ἐς τὸ ἡρώων αὐτοῦ κατασφύγοντα ἐπ' ἀδείᾳ μήτε ἀνδρηλατεῖσθαι
μήτε σπλάσσειν, ὅπερ οὐδενὶ οὐδὲ τῶν θεῶν, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ 3
Ῥωμύλου γενομένων, ἐδεδώκεσαν. καίτοι καὶ ἐκεῖνο τὸ χωρίον ὀνό-
ματι τὴν ἀσπλίαν, μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἄθροισιν, ἄνευ τοῦ ἔργου
αὐτῆς ἔσχεν· οὕτω γὰρ περιεφράχθη ὥστε μηδένα ἔτι τὸ παράπαν
ἐσελθεῖν ἐς αὐτὸ δυνήθηναι.

τῷ μὲν δὴ Καίσαρι ταῦτ' ἔδωκαν, ταῖς δὲ ἀειπαρθένοις ῥαβ- 4
δούχῳ ἐνὶ ἐκάστη χορῇσθαι, ὅτι τις αὐτῶν ἀπὸ δαίμονος πρὸς ἐσπέρ-
αν οἴκαδε ἐπαρισσοῦσα ἡγνοήθη τε καὶ ὑβρίσθη. τὰς τε ἀρχὰς τὰς
ἐν τῇ πόλει ἐπὶ πλείω ἔτη προαπέδειξαν, τοὺς τε ἐπιτηδείους σφί-
σιν ἅμα δι' αὐτῶν τιμῶντες, καὶ τὰ πράγματα ἐπὶ μακρότερον
ταῖς τῶν ἀρξούντων διαδοχαῖς κρατενόμενοι.

- 20 πρῶξαντες δὲ ταῦτα, Λέπιδος μὲν αὐτοῦ, τὴν τε πόλιν καὶ τὴν ἄλλην Ἰταλίαν διάζων, ὥσπερ εἶπον, ὑπέμεινε, Καῖσαρ δὲ καὶ Ἀντώνιος ἐξεστράτευσαν. ὁ τε γὰρ Βρούτος καὶ ὁ Κάσσιος τὸ μὲν πρῶτον μετὰ τὴν ὁμολογίαν τὴν πρὸς τὸν Ἀντώνιον τοὺς τε ἄλλους σφίσι γενομένην καὶ ἐς τὴν ἀγορὰν ἐσήεσαν, καὶ τὰς στρατηγίας
- 2 ἐν τῷ αὐτῷ ᾧ καὶ πρὶν κόσμῳ διώκον· ἐπεὶ δ' ἤρξαντό τινες ἐπὶ τῇ τοῦ Καίσαρος σφραγῇ χαλεπαίνειν, ἐξεχώρησαν ὥς καὶ ἐπὶ τὰς ἑξὼ ἀρχάς, ὥς προσετετάχато, περὶ γόμενοι. καίτοι καὶ ἀστυνόμος ὁ Κάσσιος ἦν, τὰ τε ἀπολλώνεια οὐδέπω διεωρτάκει. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν δι' Ἀντωνίου τοῦ συστρατηγοῦ καὶ ἀπὸν ἐκπρεπέστατα ἐπετέ-
- 3 λεσεν, αὐτὸς δὲ οὐκ εὐθὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀπέπλευσεν, ἀλλ' ἐν τῇ Καμπανίᾳ μετὰ τοῦ Βρούτου χοροῖσας ἐπετήρει τὰ γινόμενα. καὶ τινὰ καὶ γράμματα ἐς τὴν Ρώμην, αἵτε καὶ στρατηγοῦντες, πρὸς τὸν δῆμιον ἐπεμπον, μέχρις οὗ ὁ Καῖσαρ ὁ Ὀκταβιανὸς τῶν τε πραγμάτων ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ τὸ πλῆθος σφετερίζεσθαι ἤρξατο.
- 4 τότε γὰρ τῆς τε δημοκρατίας ἑμὴ ἀπογρόντες καὶ ἐκεῖνον φοβηθέντες ἀπήραν. καὶ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι λαμπρῶς ὑπεδέξαντο· ἐτιμῶντο μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων σχεδόν τι πάντων ἐφ' οἷς ἐποίησαν, ἐκεῖνοι δὲ καὶ εἰκόνας σφίσι χαλκᾶς παρὰ τε τὴν τοῦ Ἀρμόδιου καὶ παρὰ τὴν τοῦ Ἀριστογέιτονος, ὥς καὶ ξηλωταῖς αὐτῶν
- 21 γενομένοις, ἐψηφίσαντο. καὶν τούτῳ πωθόμενοι τὸν Καῖσαρα ἐπὶ μείζον αἰρεσθαι, Κορητῶν μὲν καὶ Βιθυνῶν, ἐφ' οὓς ἐστέλλοντο, ἠμέλσαν, οὐδεμίαν ἐν αὐτοῖς ἀξιοχρεῶν ὠφέλειαν ὁρῶντες οὖσαν, πρὸς δὲ δὴ τὴν τε Συρίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν, καίπερ μηδὲν σφίσι προσηκούσας, ἀλλ' ὅτι τῷ καιρῷ καὶ τοῖς χρήμασι ταῖς τε δυνάμει-
- 2 σιν ἠκμαῖον, ἐγράποντο. καὶ Κάσσιος μὲν πρὸς τοὺς Σύρους ὥς καὶ συνήθεις οἱ καὶ φίλοις ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Κράσσου στρατείας ὄντας ὠρμησεν, Βρούτος δὲ τὴν τε Ἑλλάδα καὶ τὴν Μακεδονίαν συνίστη. ἄλλως τε γὰρ ἐκ τε τῆς δόξης τῶν πεπραγμένων καὶ ἐπὶ
- 3 ταῖς ἑλλείψει τῶν ὁμοίων προσεῖχον αὐτῷ, καὶ διότι καὶ στρατιώτας συγχροῖς, τοὺς μὲν ἐκ τῆς πρὸς Φαρσάλῳ μάχης ἐκεῖ πον καὶ τότε ἐτι περιπλανωμένους, τοὺς δὲ καὶ ἐκ τῶν τῷ Δολοβέλλῳ συνεξελθόντων ὑπολειφθέντας ἢ διὰ νόσον ἢ δι' ἀταξίαν, προσλαβὼν εἶχεν·
- 4 καὶ οἱ καὶ χρήματα ἐκ τῆς Ἀσίας παρὰ τοῦ Τρεβονίου ἤλθεν. τὸ μὲν οὖν Ἑλληνικὸν ἀπονητότατα ἐκ τούτων, αἵτε μηδὲ δυνάμιν τινα ἀξιόλογον ἔχον, προσεποιήσατο· ἐς δὲ δὴ τὴν Μακεδονίαν ἤλθε μὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ὁ τε Ἀντώνιος ὁ Γάιος ἄρτι ἀφίκτο καὶ Κύντος Ὀρτησίος ὁ προάρχων αὐτῆς ἀπαλλαγῆσεσθαι ἐμελλεν,

οὐ μέντοι καὶ προῦγά τι ἔσχεν. οὗτός τε γὰρ εὐθὺς αὐτῷ προσε- 5
 χώρησε, καὶ ὁ Ἀντωνίος κωλυθεὶς κατὰ τὴν τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ
 Ῥώμῃ ἐπικράτησιν πράσσειν τι τῶν τῇ ἀρχῇ προσηκόντων ἀσθενῆς
 ἦν. ὁ τε Βατίνιος ἤρχε μὲν Ἰλλυριῶν τῶν πλησιοχώρων, καὶ τό 6
 τε Δυρράχιον ἐκείθεν ἐπελθὼν προκατέλαβε καὶ ἦν αὐτῷ κατὰ τὸ
 στασιωτικὸν διάφορος, οὐ μὴν ἡδυνήθη τι αὐτὸν βλάψαι· οἱ γὰρ
 στρατιῶται ἀχθόμενοί τε αὐτῷ καὶ προσκαταφρονήσαντες αὐτοῦ
 διὰ νόσον μετέστησαν. καταλαβὼν οὖν καὶ τούτους ἐπὶ τε τὸν 7
 Ἀντωνίον ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ ὄντα ἐστράτευσε, καὶ προαπαντήσαντός
 οἱ αὐτοῦ τοὺς τε στρατιώτας ὤκειώσατο, καὶ ἐκείνον ἐς τὸ τεῖχος
 προκαταφυγόντα ἀπετείχισε μὲν καὶ ἐξώγησεν ἐκ προδοσίας, κακὸν
 δὲ οὐδὲν εἰργάσατο. πράξας δὲ ταῦτα, καὶ τὴν τε Μακεδονίαν 22
 μετὰ τοῦτο πῦσαν καὶ τὴν Ἥπειρον προσλαβὼν, ἐπέστειλε τῇ γε-
 ρουσίᾳ, τὰ τε πραχθέντα οἱ δηλῶν καὶ ἑαυτὸν τὰ τε ἔθνη καὶ
 τοὺς στρατιώτας ἐπ' αὐτῇ ποιούμενος. οἱ δὲ (ἔτιγον γὰρ ὑπόπτως 2
 ἤδη πρὸς τὸν Καίσαρα ἔχοντες) ἰσχυρῶς τε αὐτὸν ἐπήνεσαν καὶ
 πάντων τῶν ἐκεῖ χωρίων ἄρχην ἐκέλευσαν. ὥς οὖν καὶ ἐκ τοῦ
 δόγματος τὴν ἡγεμονίαν ἐβεβαιώσατο, αὐτός τε ἐπὶ πλεον προεθν-
 μήθη καὶ τὸ ἐπήκοον ἀπροφασίστως συναιρόμενον ἔσχεν. καὶ τέως 3
 μὲν τῷ τε Καίσαρι πέμπων, ὅτε ἐδόκει τῷ Ἀντωνίῳ πολεμεῖν, πα-
 ρήρει ἐκείνῳ τε ἀντίστασθαι καὶ ἑαυτῷ συναλλαγῆναι, καὶ αὐτὸς
 ἐς τὴν Ἰταλίαν πλεῦσαι παρεσκευάζετο, ὅθην ἡ γερουσία μετέπεμψεν
 αὐτόν· ἐπεὶ δὲ ὁ Καίσαρ τὰ τε ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀκριβῶς κατέσχε καὶ 4
 τοὺς τοῦ πατρὸς φονέας φανερώς ἐτιμωρεῖτο, κατὰ χώραν ἔμεινε,
 καὶ διεσκόπει ὅπῃ ποτὲ ἐπιόντι αὐτὸν καλῶς ἀμύναιτο, καὶ τὰ τε
 ἄλλα ἄριστα δὴ τὴν τε Μακεδονίαν διήγαγε, καὶ τὰ στρατεύματα
 στασιασθέντα οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου κατεστήσατο. ἐκείνος γάρ, 23
 καίτοι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ τοῦ στρατηγικοῦ κόσμον στερηθεὶς, οὐκ
 ἡγάπησε τὴν ἡσυχίαν ἐν τε ἀδείᾳ καὶ ἐν τιμῇ ἔχων, ἀλλ' ἐς τοὺς
 τοῦ Βροῦτου στρατιώτας ἔπραττεν ἀπόστασιν· φωραθεὶς τε ἐπὶ 2
 τούτῳ πρὶν μέγα τι κακὸν δρᾶσαι, καὶ τῶν τε ἐπισήμων τῆς στρα-
 τηγίας ἀφαιρεθεὶς καὶ φυλακῇ τινὶ ἀδέσμῳ, ἵνα μηδὲν νεοχυώσῃ,
 παραδοθεὶς οὐδ' ὥς ἡσύχασεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἢ πρὶν ἐνεω-
 τέρισεν, ὥστε καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς μὲν ἀλλήλοις ἐς χεῖρας
 ἐλθεῖν, τοὺς δὲ καὶ ἐπ' ἐκείνον ἐς τὴν Ἀπολλωνίαν, ὅπως ἐξαρηπά-
 σωσιν αὐτόν, ὁρμήσαι. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἡδυνήθησαν ποιῆσαι· ὁ 3
 γὰρ Βροῦτος ἐκ γραμμάτων τινῶν ἀλόντων προμαθὼν τὸ γενησόμε-
 ρον ὑπεξήγαγεν αὐτόν, ὥς καὶ νοσοῦντά τινα ἐς δίφρον κατέστηγον

ἐμβολίων· οὔτε δὲ ἐκείνων εὐρεῖν δυνάμενοι καὶ τὸν Βροῦτον φοβούμε-
 4 νοι λόγον ὑπὲρ τῆς πόλεως κατέλαβον. καὶ αὐτοὺς ὁ Βροῦτος ἔς
 τε ὁμολογίαν ὑπαγαγόμενος, καὶ ὀλίγους τῶν θρασυτάτων τοὺς μὲν
 θανατώσας τοὺς δὲ ἀπαλλάξας ἐκ τῆς συστρατείας, οὕτω διέθηκεν
 ὥστε σφᾶς τοὺς τε ἀποπεμφθέντας ὡς καὶ τῆς στάσεως αἰτιωτάτους
 24 τοῦ Ἀντωνίου ἔξαιτῆσαι. ὁ οὖν Βροῦτος ἐκείνων μὲν οὐδένα σφί-
 σιν ἐξέδωκεν, ἀλλ' ἔς πλοῖα αὐτοὺς ἐμβολίων ὡς καὶ καταποντώσων
 ἐς τὸ ἀσφαλές ἀπέπεμψεν· φοβηθεὶς δὲ μὴ καὶ αὐθις τῶν ἐν τῇ
 Ῥώμῃ πραττομένων ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ἀγγελλομένων πυνθανόμε-
 2 νοι μεταβάλλονται, τὸν μὲν Ἀντώνιον ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ κατέλιπε,
 Γαῖον τινὶ Κλωδίῳ παραδοὺς φυλάσσειν, αὐτὸς δὲ τό τε πλείστον
 καὶ τὸ ἰσχυρότατον τοῦ στρατοῦ λαβὼν ἔς τε τὴν ἄνω Μακεδονίαν
 ἀνεχώρησε, κἀντεῦθεν ἐς τὴν Ἀσίαν ὕστερον ἔπλευσεν, ὅπως σφᾶς
 ὅτι τε πορρωτάτω τῆς Ἰταλίας ἀπαγάγῃ καὶ τῶν ἐκεῖ ὑπηκόων
 3 διατρέγῃ. καὶ ἄλλους τε ἐν τούτῳ συμμάχους προσεποιήσατο καὶ
 τὸν Δημόταρον, καίπερ ὑπεργήρων τε ὄντα καὶ τῷ Κασσίῳ ἀπει-
 πόντα τὴν βοήθειαν. διατρέψοντος δὲ αὐτοῦ ταύτῃ, ἐκείνῳ τε
 Γέλλιος Ποπλικόλας ἐπεβούλευσε καὶ τὸν Ἀντώνιον ὁ ἀδελφὸς ὁ
 4 Μάρκος ἐξαρπάσαι, πέμψας τινάς, ἐπεχείρησεν. καὶ τοῦτον μὲν ὁ
 Κλωδῖος ὡς οὐκ ἠδυνήθη σῶον φυλάξαι, ἀπέκτεινεν, εἰτ' αὐτογνω-
 μονήσας εἴτε καὶ ἐξ ἐντολῆς τοῦ Βροῦτον· καὶ γὰρ λόγος ἔχει ὅτι
 5 μαθὼν τὸν Δέκιμον ἀπολωλότα, παρ' οὐδὲν αὐτὴν ἤγαγεν. ὁ δὲ
 δὴ Γέλλιος ἐφωράθη μὲν, ἔπαθε δὲ δεινὸν οὐδέν· ὁ γὰρ Βροῦτος
 ἐκείνῳ τε ἐν τοῖς φιλοτάτοις αἰεὶ ποτε νομίσας εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ Μάρκον Μεσσάλαν πάντῳ τῷ Κασσίῳ προσκείμενον εἰδώς,
 ἀφῆκεν αὐτόν. καὶ ὃς ἐπέθετο μὲν καὶ τῷ Κασσίῳ, οὐδὲν δὲ οὐδέ
 6 τότε κακὸν ἔπαθεν. αἴτιον δὲ ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ Πῶλα προμα-
 θοῦσα τὴν ἐπιβουλήν, καὶ δέισασα περὶ τε τῷ Κασσίῳ μὴ προκα-
 ταληφθῇ (σφόδρα γὰρ αὐτὸν ἠγάπα) καὶ περὶ τῷ νύῳ μὴ κατα-
 φωραθῇ, τό τε ἐπιβούλευμα αὐτῇ ἐκοῦσα τῷ Κασσίῳ προειμήνησε
 καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ παιδὸς ἀντέλαβεν. οὐ μέντοι καὶ βελτίω
 αὐτὸν ἐποίησεν· πρὸς τε γὰρ τὸν Καίσαρα καὶ πρὸς τὸν Ἀντώνιον
 25 ἀπὸ τῶν εὐεργετῶν ἀπηντομόλησεν. ὁ δ' οὖν Βροῦτος ὡς τά-
 χιστα τὴν τε τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Μάρκον πείρασιν καὶ τὴν τοῦ
 ἀδελφοῦ αὐτοῦ σφαγὴν ἔμαθεν, ἔδεισε μὴ καὶ ἄλλο τι ἐν τῇ Μα-
 κεδονίᾳ παρὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ νεωτερισθῇ, καὶ εὐθὺς ἐς τὴν

Εὐρώπην ἐπειχθεὶς τὴν τε χώραν τὴν τοῦ Σαδύλου γενομένην παρέλαβεν (ἅπαις γὰρ τελευτῶν τοῖς Ῥωμαίοις αὐτὴν κατέλιπεν), καὶ ἐς Βησσοὺς ἐμβαιὼν, εἴ πως ἀμύναιτό τε ἅμα αὐτοὺς ὧν ² ἐκακούργουν, καὶ ὄνομα ἀξιώμα τε αὐτοκράτορος, ὥς καὶ ῥᾶν ἐκ τούτου τῷ τε Καίσαρι καὶ τῷ Ἀντωνίῳ προσπολεμήσων, περιβάλοιτο, ἀμφοτέρω διεπράξατο, Ῥακενπόριδός οἱ δυνάστου τινὸς ἐς τὰ μάλιστα βοηθήσαντος. ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὴν Μακεδονίαν ἔλθων καὶ πάντα τὰ ἐκεῖ κρατυνόμενος ἐς τὴν Ἀσίαν αὖθις ἀνεκομίσθη.

Βροῦτος μὲν ταῦτα τε ἔπρασσε, καὶ ἐς τὰ νομίσματα ἂ ἐκό- ³ πτετο εἰκόνα τε αὐτοῦ καὶ πῖλον ξιφίδιᾶ τε δύο ἐνετύπον, δηλῶν ἐκ τε τούτου καὶ διὰ τῶν γραμμάτων ὅτι τὴν πατρίδα μετὰ τοῦ Κασσίου ἡλευθερωτικῶς εἴη· ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐκείνοις χρόνοις ὁ ²⁶ Κάσιος ἐς τε τὴν Ἀσίαν πρὸς τὸν Τρεβώνιον, φθάσας τὸν Δολοβέλλαν, ἐπραιώθη, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ χρήματα, τῶν τε ἱππέων συγγούς, οὓς ὁ Δολοβέλλας ἐς τὴν Συρίαν προεπεπόμφει, καὶ ἑτέρους πολλοὺς τῶν τε Ἀσιανῶν καὶ τῶν Κιλικίων προσέθετο. καὶ τούτου καὶ τὸν Ταρκοιδίμοτον τοὺς τε Ταρσέας καὶ ἄκοντας ² ἐς τὸ συμμαχικὸν προσηγάγετο· οὕτω γὰρ προσφιλῶς τῷ Καίσαρι τῷ προτέρῳ, καὶ δι' ἐκείνον καὶ τῷ δευτέρῳ, οἱ Ταρσεῖς ἔχον ὥστε καὶ Ἰουλιόπολιν σφας ἀπ' αὐτοῦ μετονομάσαι. ταῦτ' οὖν ὁ Κάσιος πρᾶξας ἐς τὴν Συρίαν ἦλθεν, καὶ ἅμαχί πάντα τὰ τε τῶν δῆμων καὶ τὰ τῶν στρατευμάτων προσηποήσατο. ἡ δὲ δὴ κατάστα- ³ σις ἢ ἐν τῇ Συρίᾳ τότε τοιάδε ἦν. Καικίλιος Βάσσος ἱππεὺς στρατεύσας τε τῷ Πομπηίῳ καὶ ἀναχωρήσας ἐς Τύρον, ἐκεῖ ἐν τῇ ἐμπορίῳ τὰς διατριβὰς λανθάνων ἐποιεῖτο. ἦρχε δὲ τῶν Σύρων Σέξτος· τούτῳ γὰρ καὶ ταμίᾳ καὶ συγγενεῖ αὐτοῦ ὄντι ὁ Καῖσαρ πάντα τὰ τῇδε κατὰ τὴν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν Φαρνάκην ἔλασιν ἐπέτρεψεν. ὁ οὖν Βάσσος τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν ἤγειν, ἀγαπῶν ⁴ εἴ τις αὐτὸν ζῆν ἑάσειεν· ὥς δὲ τῶν τε ὁμοίων τινὲς πρὸς αὐτὸν συνελέγησαν, καὶ τῶν τοῦ Σέξτου στρατιωτῶν ἄλλοτε ἄλλους ἐς φυλακὴν τῆς πόλεως φοιτῶντας ἀνηρτήσατο, περὶ τε τοῦ Καίσαρος πολλὰ καὶ δεινὰ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς ἠγγέλλετο, οὐκέτι τοῖς παροῦσιν ⁵ ἔστερξεν, ἀλλ' ἢ τοῖς ἀμφὶ τὸν Σικιπώνα τόν τε Κάτωνα καὶ τοὺς Πομπηίους συναιρόμενος, ἢ καὶ ἑαυτῷ δυναστείαν τινὰ περιβαλλόμενος, ἐνεόχμουν. φωραθεὶς τε ὑπὸ τοῦ Σέξτου πρὶν παρασκευάσασθαι, ἔφη τε τῷ Μιθριδάτῃ τῷ Περγαμηνῷ τὴν ἐπικουρίαν ἐπὶ τὸν Βόσπορον ἀθροΐζειν, καὶ πιστευθεὶς ἀπελύθη. καὶ οὕτω μετὰ ⁶

ταῦτα γράμματά τινα συνέπλασεν ὥς καὶ παρὰ τοῦ Σικιτιωνός οἱ
 πεμφθέντα, καὶ ἔξ αὐτῶν τὸν τε Καίσαρα ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἡττηθῆναι
 καὶ ἀπολωλέναι διήγγελλε, καὶ ἑαυτῷ τὴν ἀρχὴν τῆς Συρίας προσ-
 7 τετάχθαι ἔλεγεν. καὶ τούτου τὴν τε Τύρον μετὰ τῶν προπαρε-
 σκευασμένων κατέλαβε, καὶ ἀντεῦθεν πρὸς τὰ τοῦ Σέξτου στρατόπεδα
 προσχωρῶν περιέπεσεν αὐτῷ καὶ ἡττηθεὶς ἐτρώθη. παθὼν δὲ τοῦτο
 κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκέτ' αὐτοῦ ἐπείρασσε, τοῖς δὲ δὴ στρατιώταις
 προσπέμπων τινὰ τρόπον οὕτω τινὰς αὐτῶν ἐσφετερίσατο ὥστε
 27 καὶ αὐτόχειρας τοῦ Σέξτου γενέσθαι. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου τό-
 τε στράτευμα πᾶν πλὴν ὀλίγων προσηταιρίσατο (τοὺς γὰρ ἐν Ἀπα-
 μείᾳ χειμάζοντας ἐπιδίωξε μὲν ἐς Κιλικίαν προυποχωρήσοντας, οὐ
 μὴν καὶ προσεποιήσατο), καὶ ἐς τὴν Συρίαν ἐπαελθὼν στρατηγός
 8 τε ὠνομάσθη καὶ τὴν Ἀπάμειαν ἐκρατύνατο, ὅπως ὁρμητήριόν οἱ
 2 τοῦ πολέμου γένηται. τὴν τε ἡλικίαν οὐχ ὅτι τὴν ἐλευθέραν ἀλλὰ
 καὶ τὴν τῶν δούλων κατέλεγε, καὶ χρήματα ἡθροῖζε καὶ ὅπλα κα-
 τεσκευάζετο. πράσσοντα δὲ αὐτὸν ταῦτα Γαῖος τις Ἀντίστιος ἐς
 πολιορκίαν κατέκλεισεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀγχώμαλα ἀγωνιζόμενοι,
 καὶ μηδέτεροι ἰσχυρόν τι παραλαβεῖν δυνάμενοι, ἀσπόνδῳ διοκωχῇ
 3 πρὸς συμμάχων ἐπαγωγὴν διελύθησαν. καὶ Ἀντιστίῳ μὲν ἐκ τε
 τῶν περικύκλων οἱ τὰ τοῦ Καίσαρος φρονοῦντες καὶ ἐκ τῆς Ρώμης
 στρατιῶται ἔπ' αὐτοῦ πεμφθέντες προσεγένοντο, τῷ δὲ δὴ Βάσσῳ
 ὁ Ἀλχανδόριος ὁ Ἀράβιος· οὗτος γὰρ τῷ τε Λουκούλλῳ πρότερον,
 ὥσπερ εἴρηται μοι, ὁμολογήσας, καὶ τοῖς Πάρθοις μετὰ τοῦτο κατὰ
 4 τοῦ Κράσσου συναράμενος, τότε παρεκλήθη μὲν ἔπ' ἀμφοτέρων,
 ἐλθὼν δὲ ἐς τὸ μέσον τῆς τε πόλεως καὶ τῶν στρατοπέδων, πρῶν
 τι ἀποκρίνασθαι σφισι, τὴν τε συμμαχίαν ἀπεκήρυξεν, καὶ ἐπειδὴ
 ὁ Βάσσος ὑπερέβαλε τοῖς χρήμασιν, ἐπεκούρησέ τε αὐτῷ καὶ ἐν τῇ
 5 μάχῃ πολὺ τοῖς τοξεύμασιν ἐπεκράτησεν. οἱ δὲ δὴ Πάρθοι ἦλθον
 μὲν καὶ αὐτοὶ τῷ Βάσσῳ ἐπὶ κλητοί, οὐ μόντοι καὶ ἐπὶ πολὺ αὐτῷ
 διὰ τὸν χειμῶνα συνεγένοντο, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπράξαν τι ἀξιό-
 λογον. καὶ ὁ μὲν δυνηθεὶς τινα χρόνον, ἔπειτα ὑπὸ τε Μάρκου
 Κρίσπου καὶ ὑπὸ Λουκίου Στατίου Μούρκου αὐθις κατεῖρχθη.
 28 τοιούτων δὲ δὴ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς ὄντων, ὁ Κάσσιος ἐπελ-
 θὼν τὰς τε πόλεις πάσας εὐθὺς πρὸς τε τὴν δόξαν ὣν ἐν τῇ τα-
 μείᾳ ἐπεποιήκει καὶ πρὸς τὴν λοιπὴν εὐκλειαν ὥκειώσατο, καὶ τὰ
 στρατόπεδα τὰ τε τοῦ Βάσσου καὶ τὰ τῶν ἑτέρων οὐδὲν ἐπιπονή-
 2 σας προσέθετο. καὶ αὐτῷ καθ' ἓν μετὰ πάντων αὐτῶν ἀλλιζομένῳ
 ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ αἰφνίδιον πολὺ ἐπεγένετο, καὶ τούτῳ σῆες
 ἄγριοι ἐς τὸ στρατόπεδον κατὰ πάσας ἅμα τὰς πύλας ἐσπεσόντες
 πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα συνέχεαν καὶ συνετάραξαν, ὥστε τινὰς ἐκ

τούτων τὴν τε ἰσχὴν αὐτοῦ τὴν αὐτίκα καὶ τὴν μετὰ ταῦτα κατα-
στροφὴν τεκμηρίασθαι. παραλαβὼν οὖν τὴν Συρίαν ἐς τὴν Ἰου- 3
δαίαν ὤρμησε, πνθόμενος τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐν τῇ Αἰγύπτῳ
ὑπὸ τοῦ Καίσαρος καταλειφθέντας προσίεναι, καὶ ἐκείνους τε ἀκο-
νιτὶ καὶ τοὺς Ἰουδαίους παρεστήσατο. καὶ μετὰ τοῦτο τὸν μὲν 4
Βάσσον καὶ τὸν Κρίσπον, τοὺς τε ἄλλους τοὺς οὐκ ἐθελήσαντάς
οἱ συστρατεῦσαι, ἀπέπεμψε μὴδὲν ἀδικήσας, τῷ δὲ δὴ Στατίῳ τό-
τε ἀξίωμα μεθ' οὗ ἀφίκτο ἐτήρησε, καὶ προσέτι καὶ τὸ ναυτικὸν
ἐπέτρεψεν.

οὕτω μὲν καὶ ὁ Κάσσιος ἰσχυρὸς διὰ ταχέων ἐγένετο, καὶ τῷ 5
τε Καίσαρι περὶ τῶν συναλλαγῶν καὶ τῇ γερονσίᾳ περὶ τῶν πα-
ρόντων ὁμοία τῷ Βρούτῳ ἐπέστειλεν. καὶ αὐτῷ διὰ ταῦτα ἡ βουλὴ
τὴν τε ἀρχὴν τῆς Συρίας ἐβεβαίωσε καὶ τὸν τοῦ Δολοβέλλου πό-
λεμον ἐψηφίσατο. οὗτος γὰρ ἐτέτακτο μὲν τῆς Συρίας ἄρχειν καὶ 29
τὴν ἔξοδον ὑπατεύων ἐποιεῖτο, χρόνιος δὲ διὰ τε τῆς Μακεδονίας
καὶ διὰ τῆς Θράκης ἐς τὴν Ἀσίαν τὸ ἔθνος κομισθεὶς καὶ ἐκὶ
ἐνδιέτριψεν. ἐπειδὴ τε ἐνταῦθα ἔτι ὄντι αὐτῷ τὸ δόγμα ἡγγέλθη, 2
πρὸς μὲν τὴν Συρίαν οὐ προεχώρησεν, αὐτοῦ δὲ δὴ καταμείνας
τὸν Τρεβώνιον οὕτω μετεχειρίσατο ὥστε δόξαν οἱ εὐνόας πλείστην
παρουχεῖν, καὶ τὴν τε τροφὴν τοῖς στρατιώταις παρ' ἐκότος αὐ-
τοῦ λαβεῖν καὶ τὴν δίαίταν ἀδεῶς σὺν αὐτῷ ποιεῖσθαι. ἐπειδὴ τε 3
ἐν τε τῷ Θαρσοῦντι διὰ ταῦτ' ἐγένετο καὶ φυλακὴν οὐδεμίαν ἑαν-
τοῦ ἐποιεῖτο, τὴν τε Σιύρναν, ἐν ᾗ ἦσαν, νυκτὸς ἑξαπινάλως κατέ-
λαβε, καὶ ἐκείνους ἀποκτείνας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ
Καίσαρος εἰκόνα ἔρριψε, καὶ τούτου πᾶσαν τὴν Ἀσίαν κατέσχευεν.
πνθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ ἐν οἴκῳ Ῥωμαῖοι πόλεμον αὐτῷ ἐπήγγειλαν. 4
οὐδέπω γὰρ ὁ Καῖσαρ οὔτε τὸν Ἀντώνιον ἐνενικήκει οὔτε τὰ ἐν
τῷ ἄστει διὰ χειρὸς ἐπεποίητο. καὶ τοῖς τε συνοῦσιν οἱ ῥήτην
ἡμέραν ἐς ἐκλειπὴν τῆς φιλίας αὐτοῦ προεῖπον, ἵνα μὴ καὶ ἐκεῖνοι
ἐν ἐχθρῶν μοίρᾳ γένωνται, καὶ τὴν ἀντίταξιν τὸν τε πόλεμον τὸν 5
πρὸς αὐτὸν τὸ μὲν σύμπαν τοῖς ὑπάτοις προσέταξαν, ἐπειδὴν τὰ
παρόντα κατορθώσωσι, ποιήσασθαι (τὸν γὰρ Κάσσιον οὐδέπω τὴν
Συρίαν ἔχοντα ᾔδεσαν), ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ μείζον ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ
αὐξήσῃ, τοῖς τῶν προσόρων ἐθνῶν ἄρχουσιν ἐνεχείρισαν· καὶ μετὰ 6
τοῦτο μαθόντες τὰ κατὰ τὸν Κάσσιον, πρὶν καὶ ὅτιον ὑπ' ἐκείνων
πραχθῆναι, ταῦθ' ὑπερ εἶπον ἐψηφίσαντο. ὁ δ' οὖν Δολοβέλλας 30
ἐγκρατὴς οὕτω τῆς Ἀσίας γενόμενος ἐς τὴν Κιλικίαν ἦλθε, τοῦ
Κασσίου ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὄντος, καὶ τοὺς Ταρσέας ἐκονσίους

προσλαβὼν φρουρούς τινας αὐτοῦ ἐν Αἰγείαις ὄντας ἐνίκησε, καὶ ἐς
 2 τὴν Συρίαν ἐνέβαλεν. καὶ τῆς μὲν Ἀντιοχείας ὑπὸ τῶν ἐμφρουρούν-
 των αὐτὴν ἀπεκρούσθη, τὴν δὲ δὴ Λαοδικεῖαν ἀμαχί διὰ τὴν φι-
 λλίαν αὐτῶν, ἣν πρὸς τὸν Καίσαρα τὸν πρότερον εἶχον, προσεποιή-
 σατο. καὶ τούτων ἡμέρας τινὰς ἰσχύσας (τά τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ
 ναυτικὸν αὐτῷ διὰ ταχέων ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπῆλθε) διέβαλεν ἐς Ἀρα-
 3 δον, ὅπως καὶ παρ' ἐκείνων καὶ χορήματα καὶ ναῦς λάβῃ· κἀνταῦθα
 ἀποληφθεὶς μετ' ὀλίγων ἐκινδύνευσεν. διαφυγὼν δ' οὖν ἀπήντησέ
 τε τῷ Κασσίῳ προσελαύνοντι, καὶ συμβαλὼν αὐτῷ ἡττήθη. κατα-
 κλεισθεὶς τε ἐς τὴν Λαοδικεῖαν ἐπολιορκεῖτο, τῆς μὲν ἡπείρου παν-
 τελῶς εἰργόμενος (ἄλλοι τε γὰρ τῷ Κασσίῳ καὶ Πάρθοι τινὲς
 4 ἐβοήθησαν), ταῖς δὲ δὴ ναυσὶ ταῖς τε Ἀσιαναῖς καὶ ταῖς Αἰγυπ-
 τίαις, ἃς ἡ Κλεοπάτρα αὐτῷ ἐπέμψε, καὶ προσέτι καὶ τοῖς χρήμασι
 τοῖς παρ' αὐτῆς ἐλθοῦσιν ἰσχύων, μέχρις οὗ ὁ Στάτιος τό τε ναυ-
 τικὸν συνεκρότησε, καὶ ἐς τὸν τῶν Λαοδικέων λιμένα ἐσπλεύσας
 τοὺς τε ἀνταναχθέντας ἐκράτησε καὶ ἀπέκλεισέν οἱ καὶ τὴν θάλασ-
 5 σαν. τότε γὰρ ἀμφοτέρωθεν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων εἰρχθεὶς
 ἐπεκδρομὴν μὲν σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἐποίησατο, καταραχθεὶς δὲ
 διὰ ταχέων ἐς τὸ τεῖχος, καὶ προδιδόμενον αὐτὸ ἰδὼν, ἐφοβήθη
 μὴ ζῶν ἀλφύη καὶ ξαντὸν κατεχρήσατο. ὅπερ πού καὶ Μάρκος
 6 Ὀκτάβιος ὑποστράτηγος αὐτοῦ ἐπραξεν. καὶ οἱ μὲν ταφῆς ὑπὸ τοῦ
 Κασσίου, καίπερ τὸν Τρεβώνιον ἄταφον εἴψαντες, ἤξιώθησαν· οἱ
 τε συστρατεύσαντές σφισι καὶ περιγενόμενοι καὶ σωτηρίας καὶ ἀδείας,
 7 καίτοι πολέμιοι ὑπὸ τῶν οἴκοι Ῥωμαίων νομισθέντες, ἔτυχον. οὐ
 μὲντοι οὐδ' οἱ Λαοδικεῖς κακόν τι πλὴν συντελείας χρημάτων ἔπα-
 θον. ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς, συχνῶν μετὰ τοῦτο ἐπιβουλευσάντων
 τῷ Κασσίῳ, ἐκολάσθη.

31 ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο, οἱ Ταρσεῖς Τύλλιον Κίμβρον φονέα
 τε τοῦ Καίσαρος ὄντα καὶ τότε Βιθυνῶν ἄρχοντα, πρὸς τε τὴν
 τοῦ Κασσίου ἐπικουρίαν ἐπειγόμενον ἐπεχείρησαν τῶν τοῦ Ταύρου
 διώδων εἰρᾶι, προεκλιπόντες τε αὐτὰς ὑπὸ δέους παραχορήμα μὲν
 ἐσπείσαντο αὐτῷ, νομίσαντες ἰσχυρὸν αὐτὸν εἶναι, μετὰ δὲ τοῦτο
 τὴν ὀλιγότητα τῶν στρατιωτῶν κατανοήσαντες οὔτε τῇ πόλει αὐτὸν
 2 ἐδέξαντο οὔτε τὰ ἐπιτήδεά οἱ παρέσχον. ἐπειδὴ τε φρουρίον τι
 ἐπιτειχίσας σφίσιν ἐς τὴν Συρίαν ἀπῆρε, προτιμότερον τὸ τῷ Κασ-
 σίῳ βοηθῆσαι τοῦ τὴν πόλιν αὐτὸς ἐξελεῖν ποιησάμενος, τοῦτό τε
 ἐπιστρατεύσαντες αὐτῷ παρεστήσαντο, καὶ πρὸς τὰ Ἀδανὰ ὁμορὰ
 τέ σφισι καὶ διάφορα αἰεὶ ὄντα ὥρμησαν, πρόφασιν ὡς καὶ τὰ τοῦ

Κασσίου πρῶσσοντα ποιησάμενοι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ἐκεῖνος 3
 πρότερον μὲν, ὥς ἔτι ὁ Δολοβέλλας ἔζη, Λούκιον Ρούφον ἐπ' αὐ-
 τοὺς ἐπεμψεν, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ἦλθε, καὶ ἤδη γὰρ ἀμαχί τῷ
 Ρούφῳ προσεκεχωρήκεσαν, ἄλλο μὲν σφας οὐδὲν δεινὸν εἰργάσατο,
 τὰ δὲ χρήματα τὰ τε ἴδια καὶ τὰ δημόσια πάντα ἀφείλετο. καὶ 4
 τούτου Ταρσεῖς ἐπιόνους τε παρὰ τῶν τριῶν ἀνδρῶν (ἐκεῖνοι γὰρ
 τὰ πράγματα ἤδη τὰ ἐν τῇ Ρώμῃ εἶχον) καὶ ἐλπίδα ἀντιλήψε-
 σθαί τι ἀντὶ τῶν ἀπολωλότων ἔλαβον· ἢ τε Κλεοπάτρα διὰ τὴν 5
 συμμαχίαν ἣν τῷ Δολοβέλλῃ ἐπεμψεν, εὔρετο τὸν υἱόν, ὃν Πτο-
 λεμαῖον μὲν ὠνόμαζεν, ἐπλάττετο δὲ ἐκ τοῦ Καίσαρος τετοκέναι
 καὶ κατὰ τοῦτο Καισαρίωνα προσηγόρευε, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου
 κληθῆναι.

Κάσσιος δὲ ἐπειδὴ τὰ τε ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ τὰ ἐν τῇ Κιλικίᾳ 32
 κατεστήσατο, ἔς τὴν Ἀσίαν πρὸς τὸν Βροῦτον ἀφίκετο. ὥς γὰρ
 τὴν τε συνωμοσίαν τῶν τριῶν ἀνδρῶν ἔμαθον καὶ τὰ πραττόμενα
 ἐπ' αὐτῶν κατὰ σφῶν ἤσθοντο, συνῆλθόν τε ἐκεῖ καὶ τὰ πράγματα
 ἔτι καὶ μᾶλλον ἐκοινώσαντο· τὴν τε γὰρ αἰτίαν τὴν τοῦ πολέμου 2
 τὴν αὐτὴν ἔχοντες καὶ τὸν κίνδυνον τὸν αὐτὸν προσδεχόμενοι, τὴν
 τε ὑπὲρ τῆς τοῦ δήμου ἐλευθερίας γνώμην μηδὲ τότε ἐξιστάμενοι,
 καὶ ἐκείνους ἅτε καὶ τρεῖς ὄντας καὶ τοιαῦτα δρῶντας καταλῦσαι
 γλιχόμενοι, πολλῷ προθυμότερον κοινῇ πάντα καὶ ἐβουλεύοντο καὶ
 ἐποίουν. καὶ τὸ μὲν σύμπαν ἔγνωσαν ἔς τε τὴν Μακεδονίαν ἔλθεῖν 3
 καὶ περικυβερτῆσαι αὐτοὺς ἐκεῖσε κωλύσαι, ἢ καὶ ἔς τὴν Ἰταλίαν
 προδιαβῆναι· ἐπεὶ δὲ τὰ τε ἐν τῇ Ρώμῃ καθίστασθαι ἔτ' ἐλέγοντο,
 καὶ πρὸς τὸν Σέξτον ἅτε καὶ ἐγγύθεν ἐφεδρερόντά σφισιν ἀσχολίαν
 ἔξιν ἐνομιζοντο, οὐκ εὐθὺς ταῦτ' ἐποίησαν, ἀλλ' αὐτοὶ τε περιύον· 4
 τες καὶ ἐτέρους διαπέμποντες τοὺς τε μηδέπω δημοφρονοῦντάς σφισι
 προσεκτῶντο καὶ χρήματα καὶ στρατιώτας ἤθροίζον. καὶ αὐτοῖς 33
 οἱ μὲν ἄλλοι ταύτῃ πάντες, καὶ οἱ πρόσθεν περιορώμενοι, παρα-
 χρῆμα ὠμολόγησαν, ὁ δὲ δὴ Ἀριοβαρζάνης οἱ τε Ρόδιοι καὶ οἱ
 Λύκιοι ἄλλως μὲν οὐκ ἀνθίσταντο, οὐ μέντοι καὶ συμμαχεῖσαι
 ἤθελον. ὑποπτεύσαντες οὖν αὐτοὺς τὰ τῶν ἐναντίων, ἐπειδὴ εὖ 2
 ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τοῦ προτέρου ἐπεπόνθεσαν, φρονεῖν, καὶ φοβη-
 θέντες μὴ καὶ αὐτοὶ τε ἀπελθόντων σφῶν ταράξωσί τι καὶ τοὺς
 ἄλλους συναποστήσωσι, γνώμην ἐποίησαντο ἐπ' ἐκείνους πρῶτον
 τραπέσθαι, ἐλπίσαντές σφας, ἅτε καὶ τοῖς ὅπλοις πολλὰ αὐτῶν ἐπε-
 ρέχοντες καὶ ταῖς ἐδεργείαις ἀφθόνως χρώμενοι, διὰ βραχέος πεί-
 σιν ἢ καὶ βιάσεσθαι. καὶ Κάσσιος μὲν Ροδίους, καίτοι τοσοῦτον 3

ἐπὶ τῷ ναυτικῷ φρονοῦντας ὥστε ἕς τε τὴν ἡπειρον ἐπ' αὐτὸν προδιαπλεῦσαι καὶ τὰς πέδας ὡς ἐκόμιζον ὡς καὶ ζῶντας πολλοὺς αἰρήσοντες ἐπιδεικνύναι σφίσι, ναυμαχίᾳ πρότερον μὲν περὶ Μόνδον, ἔπειτα δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ Ῥόδῳ διὰ τοῦ Στατίου, τῷ τε πλήθει καὶ τῷ μεγέθει τῶν νεῶν τὴν ἐμπειρίαν σφῶν κρατήσας, ἐνίκησεν.
 4 καὶ μετὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἕς τὴν νῆσον περαιωθεὶς ἄλλο μὲν κακὸν οὐδὲν αὐτοὺς ἔδρασεν (οὔτε γὰρ ἀντέστησάν οἱ, καὶ εὐνοίαν αὐτῶν ἐκ τῆς διατριβῆς ἦν ἐκεῖ κατὰ παιδείαν ἐπεποιήτο εἶχεν), τὰς δὲ δὴ ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά, πλην τοῦ ἄρματος τοῦ ἡλίου, παρεσπάσατο. καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀριοβουζάνην συλλαβὼν ἀπέκτεινεν.

- 34 Βροῦτος δὲ τό τε κοινὸν τῶν Λυκίων στρατεύμα ἀπαντήσαν αὐτῷ πρὸς τὰ μεθόρια μάχῃ τε ἐκράτησε καὶ συγκαταφυγόν ἕς τὸ ἔρμα αὐτοβοεὶ εἴλε, καὶ τῶν πόλεων τὰς μὲν πλείους ἀμαχί προσ-
 2 ἡγάγετο, Ξάνθον δὲ ἕς πολιορκίαν κατέκλεισεν. καὶ αὐτῶν ἐξαίφνης ἐκδραμόντων καὶ πῦρ ἕς τὰς μηχανὰς ἐμβολόντων, τὰ τε τοξέματα καὶ ἀκόντια ἅμα ἐφέντων, ἕς πᾶν κινδύνου ἀφίκετο. καὶ πασσὺν ἀπώλετο, εἰ μὴ δι' αὐτοῦ τοῦ πυρὸς ὡσάμενοι οἱ στρατιῶται προσέμειξαν αὐτοῖς ἀπροσδόκητοι γυμνητεύουσι, καὶ ἐκέ-
 3 ρους τε ἕς τὸ τεῖχος κατήρξαν, καὶ αὐτοὶ συνεσπεσόντες σφίσι τοῦ τε πυρὸς ἕς οἰκίας τινὰς ἐνέβαλον, καὶ τοὺς μὲν ὀρῶντας τὸ γιγνόμενον προκατέπληξαν, τοῖς δ' ἔπαυθεν οὔσι δόξαν ὡς καὶ πάντα ἄρδην ἡρηκότες παρέσχον. ἐκ γὰρ τούτου καὶ οἱ ἐπιχώριοι τὰ λοιπὰ ἐθέλονται συγκατέπρησαν καὶ ἀλλήλους οἱ πλείους ἀνεχρήσαντο.
 4 μετὰ δὲ τοῦτο πρὸς τὰ Πάταρα ὁ Βροῦτος ἦλθεν, καὶ προεκαλέσατο μὲν αὐτοὺς ἕς φιλίαν, ὡς δ' οὐχ ἐπήκουσαν (οἱ τε γὰρ δοῦλοι καὶ τῶν ἐλευθέρων οἱ πένητες, οἱ μὲν ἐλευθερίας οἱ δὲ χρεῶν ἀποκοπῆς προτετυχηκότες, ἐκώλυνον σφας συμβῆναι), τὸ μὲν πρῶτον τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Ξανθίων (καὶ γὰρ ἐν γένει αὐτοῖς κατ' ἐπιγαμίαν πολλοὶ ἦσαν) ἔπειψε σφίσιν, ἐλπίδα ἔχων δι' ἐκείνων αὐ-
 5 τοὺς προσάξεσθαι. ἐπεὶ δ' οὐδὲν μᾶλλον ἐνέδοσαν καίπερ προῖκα αὐτοῦ τοὺς ἀναγκαίους ἐκάστῳ διδόντος, πρᾶτήριόν τι ὑπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐν ἀσφαλεῖ κατεστήσατο, καὶ παράγων ἕνα ἕκαστον τῶν πρῶτων ἀπεκήρυττεν, εἴ πως διὰ γε τούτου τοὺς Παταρέας ὑπαγάγοιτο. ὡς δ' οὐδὲ τότε αὐτῷ προσεχώρησαν, ὀλίγους ἀποδόμενος
 6 τοὺς λοιποὺς ἀφῆκεν. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ ἔνδον οὐκέτ' ἀντήσαν, ἀλλ' εὐθὺς αὐτῷ ὡς καὶ ἀρετὴν ἔχοντι προσέθεντο, μηδὲν ἔξω τῶν χρημάτων ζημιωθέντες. καὶ τοῦτο καὶ οἱ Μυρεῖς ἐποίησαν,

ἐπειδὴ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν ἐν τῷ ἐπινείῳ λαβὼν ἀπέλυσεν. καὶ οὕτω καὶ τὰλλα δι' ὀλίγον παρεστήσατο.

ταῦτ' οὖν ἀμφοτέρωτεροι πράξαντες ἔς τε τὴν Ἀσίαν αὐθις ἦλθον, 35 καὶ πάνθ' ὅσα ἐκ διαβολῶν, οἷα ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ συμβαίνειν, ὑποπτα πρὸς ἀλλήλους εἶχον, ἔς τε τὸ μέσον καὶ κατὰ μόνους προεγκύοντες καὶ διαλυσάμενοι ἔς τὴν Μακεδονίαν ἤπειγοντο. καὶ 2 αὐτοὺς Γαῖός τε Νωρβανὸς καὶ Δεκίδιος Σάξας ἔφθησαν τόν τε Ἰόνιον, πρὶν τὸν Στάτιον ἐλθεῖν, περαιωθέντες, καὶ πῦσαν τὴν μέχρι τοῦ Παγγαίου γῆν προκατασχόντες, καὶ πρὸς τοῖς Φιλίπποις στρατοπεδευσάμενοι. τὸ δὲ δὴ ἄστυ τοῦτο παρὰ τε τῷ Παγγαίῳ 3 καὶ παρὰ τῷ Συμβόλῳ κεῖται. Σύμβολον γὰρ τὸ χωρίον ὀνομάζουσι καθ' ὃ τὸ ὄρος ἐκεῖνο ἐτέρῳ τινὶ ἐς μεσόγειαν ἀνατείνοντι συμβάλλει, καὶ ἔστι μεταξὺ Νέας πόλεως καὶ τῶν Φιλίππων· ἡ μὲν γὰρ πρὸς τῇ θαλάσῃ καταντιπέρας Θάσου ἦν, ἡ δ' ἐντὸς τῶν ὄρων ἐπὶ τῷ πεδίῳ πεπόλισται. καὶ ἔτυχον γὰρ τὴν συντομίαν 4 ταύτην αὐτοῦ ὑπερβολὴν ὃ τε Σάξας καὶ ὁ Νωρβανὸς προκαταλαβόντες, ταύτῃ μὲν ὁ Βροῦτος ὃ τε Κάσσιος οὐδὲ ἐπείρασαν διαβῆναι, ἐτέρῳ δὲ τινα μακροτέραν κατὰ τὰς Κρηίδας ὠνομασμένας περιελθόντες φυλακῇ μὲν καὶ ἐκεῖ ἐνέτυχον, βιασάμενοι δὲ αὐτὴν 5 εἰσω τε τῶν ὄρων ἐγένοντο, καὶ πρὸς τὴν πόλιν κατὰ τὰ μετέωρα ἐπιπυρελθόντες ἐνταῦθα χωρὶς ἐκάτερος, ὥς γε τῷ λόγῳ εἰπεῖν, ἐστρατοπεδεύσατο· τῷ γὰρ ἔργῳ καθ' ἓν ἠύλισαντο. τὰ μὲν γὰρ 6 στρατόπεδα, ὥς καὶ εὐτακτότεροι οἱ στρατιῶται καὶ ῥήους ἄρχειν ὤσι, διχῇ κατέστη, παντὸς δὲ δὴ καὶ τοῦ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ τάφρῳ καὶ σταυρώματι περιληφθέντος εἰς τε ὃ πᾶς περίβολος ἀμφοτέρων ἐγένετο, καὶ ἐν κοινῷ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀσφάλειαν εἶχον. ἦσαν δὲ πολλὰ τῷ πλήθει τῶν ἐναντίων τῶν τότε παρόντων καθυ- 36 πέρτεροι, καὶ διὰ τοῦτο τό τε Σύμβολον ἐκρούσαντες αὐτοὺς κατέλαβον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ταύτῃ τε δι' ἐλάττονος ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπήγοντο καὶ ἐκ τοῦ πεδίου καταθέντες ἐλάμβανον. ὁ γὰρ Νωρ- 2 βανὸς ὃ τε Σάξας πανστρατιᾷ μὲν οὐδ' ἐτόλμησαν αὐτοῖς προσμῖξαι, ἐκπέμποντες δ' ὑπέας ἐκδρομῶν ὅπῃ παρείκοι, οὐδὲν ἐπείρουν, ἀλλ' αὐτοὶ τε διὰ φυλακῆς μᾶλλον ἢ διὰ κινδύνων τὸ στρατόπεδον ἐποιούντο, καὶ τὸν Κάισαρα τόν τε Ἀντώνιον σπουδῇ μετεπέμποντο. οὗτοι γὰρ τέως μὲν περὶ τε τοὺς Ῥοδίους καὶ περὶ τοὺς Ἀνκίους 3 τόν τε Κάσσιον καὶ τὸν Βροῦτον ἀσχόλους ὄντας ἐπυνθάνοντο, ἐπὶ πλεόν τε αὐτοὺς ἔδοξάν σφισι προσπολεμήσειν, καὶ οὐκ ἠπεύχθησαν ἀλλὰ τόν τε Σάξαν καὶ τὸν Νωρβανὸν ἐς τὴν Μακεδονίαν

- 4 προέπειψαν· αλοθόμενοι δὲ αὐτοὺς ἐαλωκότας, τοῖς μὲν Ἀνκίοις καὶ τοῖς Ῥοδίοις ἐπαίνους τε ἔδωσαν καὶ χρήματα χαριεῖσθαι ὑπέσχοντο, αὐτοὶ δὲ ἐκ μὲν τῆς πόλεως εὐθὺς ἐξώρμησαν, ἐγχερόντες δὲ Ἀντώνιος μὲν περὶ Βρεντέσιον (ὑπὸ γὰρ τοῦ Στατίου καθείρογτο) Καῖσαρ δὲ περὶ Ῥήγιον (πρὸς γὰρ τὸν Σέξτον τὴν τε Σικελίαν ἔχοντα καὶ τῆς Ἰταλίας πειρῶντα προαπειράπετο) διετρίβησαν.
- 37 ὥς δ' οὖν οὗτός τε οὐκ εὐκαθαίρετος ἔδοξεν εἶναι σφίσι, καὶ τὰ τοῦ Κασσίου τοῦ τε Βρούτου μᾶλλον αὐτοὺς ἥπειξεν, μέρος μὲν τι τοῦ στρατοῦ πρὸς φρουρὰν τῆς Ἰταλίας κατέλιπον, τῷ δὲ δὴ
- 2 πλείονι τὸν Ἰόνιον ἀσφαλῶς ἐπεραιώθησαν. καὶ Καῖσαρ μὲν ἐν Ἀνδραχίῳ νοσήσας ὑπελείφθη, Ἀντώνιος δὲ πρὸς τοὺς Φιλίππους ἦλθε, καὶ παραντίκα μὲν ῥώμην τινὰ τοῖς σφετέροις παρέσχεν, ἐνεδρεύσας δὲ τινὰς τῶν ἐναντίων σιταγωγούντας καὶ σφαλεῖς οὐκέτ'
- 3 οὐδ' αὐτὸς ἐθάρσει. ὁ οὖν Καῖσαρ πυθόμενος τοῦτο καὶ δέσας ἐκάτερον, εἴτε τι ἐλαττωθεῖη κατὰ μόνας συμβαλὼν εἴτε καὶ κρατήσκειν (ἐκ μὲν γὰρ τοῦ τόν τε Βρούτου καὶ τὸν Κάσσιον, ἐκ δὲ τοῦ τὸν Ἀντώνιον πάντως ἐφ' ἐαυτὸν ἰσχύσειν ἐνόμισεν), ἠπειχθή
- 4 καίπερ καὶ τότε ἔτι ἀρρωστίων. καὶ τοῦτου ἀνεθάρσυσαν μὲν οἱ περὶ τὸν Ἀντώνιον· ἐπεὶ δ' οὐκ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο τὸ μὴ οὐχ ἅμα πάντας αὐτοὺς αὐλῖσθαι, ἔς τε χωρίον ἐν καὶ ἐς ἔρμα ἐν τὰ
- 5 τρία στρατεύματα συνήγαγον. ἀντικαθημένων δὲ αὐτῶν ἀλλήλοις ἐκδρομαὶ μὲν καὶ ἀντεπέξοδοι παρ' ἀμφοτέρων ὥς ἔνυχεν ἐγίνοντο, μάχη δὲ ἐκ παρατάξεως οὐδεμία χρόνον τινὰ συνηνέχθη, καίτοι καὶ τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Ἀντωνίου πᾶν συμβαλεῖν σπουδαζόν-
- 6 των· ταῖς τε γὰρ δυνάμεσι μᾶλλον τῶν ἐναντίων ἔρρωντο, καὶ τῶν ἐπιτηδείων οὐχ ὁμοίως αὐτοῖς εὐπόρουν διὰ τὸ τῆς θαλάσσης, ἅτε τοῦ ναυτικοῦ σφῶν τῷ Σέξτῳ προσπολεμοῦντος, μὴ κρατεῖν.
- 38 οὗτοι μὲν οὖν δὴ διὰ τε ταῦτα καὶ διὰ τὸν Σέξτον τὴν τε Σικελίαν ἔχοντα καὶ τῆς Ἰταλίας πειρῶντα, μὴ καὶ χρονοσίαντων αὐτῶν τὴν τε Ἰταλίαν καταλάβῃ καὶ ἐς τὴν Μακεδονίαν ἔλθῃ,
- 2 ὄρων. ὁ δὲ δὴ Κάσσιος ὁ τε Βρούτος ἄλλως μὲν οὐκ ὤκνον τὴν μάχην (ὅσον γὰρ τῇ ῥώμῃ τῶν στρατιωτῶν ἡλαττοῦντο, τοσοῦτον τῷ πλήθει ἐπλεονέχουν), ἐκλογιζόμενοι δὲ τὰ τε ἐκείνων καὶ τὰ σφέτερα (σύμμαχοί τε γὰρ αὐτοῖς καθ' ἐκάστην ἡμέραν
- 3 προσεγίνοντο, καὶ τὴν τροφήν ἄφθονον ὑπὸ τῶν νεῶν εἶχον) ἀντεβάλλοντο, εἴ πως ἄνευ κινδύνου καὶ φθόρου τινῶν ἐπικρατήσειαν· ἅτε γὰρ δημοράσται τε ἀκριβῶς ὄντες καὶ πρὸς πολίτας ἀγωνιζόμενοι ἐκείνων τε οὐδὲν ἥττον ἢ τῶν συνόντων σφίσι διεσκόπουν, καὶ ἐπεθύμουν ἐκατέροις ὁμοίως καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἔλευ-
- 4 θερίαν παρασχεῖν. χρόνον μὲν οὖν τινὰ διὰ ταῦτα ἀνέσχον, οὐκ

ἐθέλοντές σφισιν ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· ὥς μέντοι τὰ στρατεύματα, ὅτε
ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος τὸ πλεῖστον ὄντα, τῇ τε τριβῇ βυρυνόμενα καὶ
τῶν ἀντιπολεμούντων καταφρονήσαντα, ὅτι τὸ καθάρσιον τὸ πρὸ
τῶν ἀγώνων γιγνόμενον ἐντὸς τοῦ ξρύματος ὥς καὶ δεδιότες ἐποιή-
σαντο, ἐς τε τὴν μάχην ὥρμησαν καὶ διελάουν ὅτι, ἂν ἐπὶ πλείον 5
διατριφθῶσι, τό τε στρατόπεδον ἐκλείψουσι καὶ διασκεδασθήσονται,
οὕτω δὴ καὶ ἄκοντες συνέμιξαν.

μέγιστον δὴ τὸν ἀγῶνα τοῦτον καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐμφυλίους 39
τοὺς τοῖς Ῥωμαίοις γεγονότας οὐκ ἀπεικότως ἂν τις συμβῆναι νο-
μίσειεν, οὐχ ὅτι καὶ τοῖς πλήθεσιν ἢ καὶ ταῖς ἀρεταῖς τῶν μαχε-
σαμένων διήνεγκεν αὐτῶν (πολλῶ γὰρ καὶ πλείονος καὶ ἀμείνους
σφῶν πολλαχόθι ἠγωνίσαντο), ἀλλ' ὅτι περὶ τε τῆς ἐλευθερίας καὶ
περὶ τῆς δημοκρατίας τότε ὥς οὐ πρόποτε ἐπολέμησαν. συνέπεσον 2
μὲν γὰρ καὶ αὐθις ἀλλήλοις, ὥσπερ καὶ πρότερον· ἀλλ' ἐκείνους
μὲν τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ τίνος ἐπακούσωσιν ἐποίησαντο, τότε δὲ
οἱ μὲν ἐς δυναστείαν αὐτοὺς ἤγον, οἱ δὲ ἐς αὐτονομίαν ἐξηροῦντο.
ὅθεν οὐδ' ἀνέκνηνεν ἔτι πρὸς ἀκριβῇ παρρησίαν ὁ δῆμος καίπερ
ὑπ' οὐδενὸς ἀλλοτρίου ἡττηθεῖς (τὸ γὰρ τοι ὑπήκοον τό τε συμμα- 3
χικὸν τὸ τότε αὐτοῖς παραγενόμενον ἐν προσθήκης μέρει τοῦ πο-
λιτικοῦ ἦν), ἀλλ' αὐτὸς τε ἑαυτοῦ κρείττων τε ἅμα καὶ ἥττων
γενόμενος καὶ ἔσφηλεν ἑαυτὸν καὶ ἐσφάλῃ, καὶ τοῦτον τό τε δη-
μοκρατικὸν συμπαράνάλωσε καὶ τὸ μοναρχικὸν ἐκράτυνεν. καὶ οὐ 4
λέγω ὥς οὐ συνήνεγκεν αὐτοῖς ἡττηθεῖσι τότε· τί γὰρ ἂν τις ἄλλο
περὶ αὐτῶν ἀμφοτέρωθεν μαχεσαμένων εἴποι ἢ ὅτι Ῥωμαῖοι μὲν
ἐνικήθησαν, Καῖσαρ δὲ ἐκράτησεν; ὁμοφρονῆσαι μὲν γὰρ ἐν τῷ
καθεστῶτι τρόπῳ τῆς πολιτείας οὐκέθ' οἶοί τε ἦσαν· οὐ γὰρ ἔστιν 5
ὅπως δημοκρατία ἄκρατος, ἐς τοσοῦτον ἀρχῆς ὄγκον προχωρή-
σασα, σωφρονῆσαι δύναται· πολλοὺς δ' ἂν ἐπὶ πολλοῖς καὶ αὐθις
ἀγῶνας ὁμοίους ἀνελόμενοι πάντως ἂν ποτε ἐδουλώθησαν ἢ καὶ
ἐφθάρησαν.

πάρεστι δὲ καὶ ἐκ τῶν σημείων τῶν τότε συμβάντων σφίσι 40
τεκμήρασθαι ὅτι μέγιστος διαφανῶς ὁ ἀγὼν αὐτοῖς ἐγένετο· τὸ
γὰρ δαιμόνιον, ὥσπερ πού καὶ αἰεὶ πρὸ τῶν ἀτοπωτάτων φιλεῖ
προσημαίνειν, πάντα σφίσιν ἀκριβῶς καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῇ
Μακεδονίᾳ τὰ ἐκβάντα ἀπ' αὐτοῦ προεμαντεύσατο. ἐν γὰρ τῷ 2
ἅσκει ὁ τε ἥλιος τοτὲ μὲν ἡλαττοῦτο καὶ ἐλάχιστος ἐγένετο, τοτὲ
δὲ καὶ μέγας καὶ τριττὸς ἐξεφαίνετο, καὶ ποτε καὶ νυκτὸς ἐξέλαμπεν·
καὶ κεραυνοὶ ἄλλοσέ τε πολλαχόσε καὶ ἐς τὸν τοῦ νικαίου Διὸς

38 3 1 πλείω*
40 2 1 ἐν μὲν γὰρ?*

39 2 1 τῆς om*

2 3 ὑπακούουσιν*

βωμὸν ἐφέροντο, λαμπάδες τε ἐνταῦθα κἀκεῖσε ἦτον, καὶ σαλπύγων ἥκαι ὅπλων τε κτύποι καὶ στρατοπέδων βοαὶ νυκτὸς ἔκ τε τῶν τοῦ Καίσαρος καὶ ἐκ τῶν τοῦ Ἀντωνίου κήπων, δημοχώραν
 3 ἀλλήλοις παρὰ τῷ Τιβέριδι ὄντων, ἠκούοντο. καὶ προσέτι καὶ κύων κυνὸς σῶμα πρὸς τὸ δημήτριον προσελκύσας τήν τε γῆν τοῖς ποσὶν ὥρνεε καὶ κατέχωσεν αὐτό. καὶ τι παιδάριον δεκαδακτύλους χειρὰς ἔχον ἐγεννήθη, ἡμίονός τε διαφνὲς τέρας ἔτεκεν· τὰ μὲν γὰρ
 4 πρόσθια ἵππῳ τὰ δὲ λοιπὰ ἡμίονῳ ἐώκει. καὶ ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ὄχος πρὸς τὸ Καπιτώλιον ἔξ ἵπποδρομίας τινὸς ἐπανιὼν συνετρίβη, τό τε ἄγαλμα τὸ τοῦ Διὸς τὸ ἐν τῷ Ἀλβανῷ ὃν αἶμα παρ' αὐτὰς τὰς ἀνοχὰς ἔκ τε τοῦ δεξιοῦ ὤμου καὶ ἐκ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀνέ-
 5 δωκεν. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ δαιμονίου σφίσι προεδείχθη, ποταμοὶ τε ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν οἱ μὲν παντάπασιν ἐξέλιπον οἱ δ' ἀνάπαλιν ῥεῖν ἤρξαντο· συνενηρέχθαι δὲ πως ἐς ταῦτόν καὶ ὅσα παρὰ τῶν
 6 ἀνθρώπων κατὰ συντυχίαν ἐπράχθη ἔδοξεν· ἐν τε γὰρ ταῖς ἀνοχαῖς ὁ πολίερχος τὰ λατιάρια, οὐτ' ἄλλως προσήκοντα αὐτῷ οὐτ' ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ γίνεσθαι εἰωθότα, ἐποίησεν, καὶ οἱ ἀγορανόμοι τοῦ πλήθους ὀπλομαχίας ἀγῶνας ἀντὶ τῆς ἵπποδρομίας τῇ
 7 Δήμητρι ἐπετέλεσαν. ἐν μὲν οὖν τῇ Ῥώμῃ ταῦτ' ἐγένετο, καὶ τινὰ καὶ λόγια καὶ πρὸ αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐς τὴν κατὰλυσιν τῆς δημοκρατίας συμβαίνοντα ᾗδετο· ἐν δὲ δὴ τῇ Μακεδονίᾳ (ταύτης γὰρ τό τε Παγγαῖον καὶ ἡ περὶ αὐτὸ γῆ νομιζέται) μέλισσαι τε πολλὰι τὸ τοῦ Κασίου στρατόπεδον περιέσχον, κἀντῶν καθα-
 8 σίῃ αὐτοῦ τὸν στέφανόν τις τραπέντα πάλιν αὐτῷ ἐπέθηκεν, πῦς τε ἐν πομπῇ τινί, οἷας οἱ στρατιῶται ἄγουσι, νίκην φέρων ἔπесεν. καὶ ὁ γε μάλιστα τὸν ὀλεθρὸν σφισιν ἐσήμηνεν ὥστε καὶ τοῖς ἐναντίοις ἐκδηλον γενέσθαι, πολλοὶ μὲν γῦπες πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ὄρνιθες νεκροφάγοι ὑπὲρ τε ἐκείνων μόνων διεφρότιων καὶ ἐς αὐτοὺς κατέβλεπον, δεινὸν τέ τι καὶ φορικῶδες κλάζοντές τε καὶ τρίζοντες.
 41 τούτοις μὲν δὴ ταῦτα τὸ κακὸν ἔφερε, τοῖς δὲ δὴ ἐτέροις τέρας μὲν οὐδέν, ὅσα γε ἡμεῖς ἴσμεν, ἐγένετο, ὅψεις δὲ δὴ ὀνείρων τοιαῖδε
 2 ἐφάνησαν. ἀνὴρ Θεσσαλὸς ἔδοξεν οἱ τὸν Καίσαρα τὸν πρότερον κεκελευκέναι εἰπεῖν τῷ Καίσαρι ὅτι τε ἐς ἔτης ἡ μάχη γενήσοιτο, καὶ ἔν' ἀναλάβῃ τι ὧν δικτατορεύων αὐτὸς ἐφόρει· καὶ διὰ τοῦτο τὸν δακτύλιον αὐτοῦ τότε τε εὐθὺς περιέθετο καὶ ἔπειτα πολλάκις
 3 ἔφερεν. οὗτος μὲν δὴ τοῦτο εἶδεν, ὁ δ' ἱατρὸς ὁ συνὼν τῷ Καίσαρι ἐνόμισεν οἱ τὴν Ἀθηνᾶν προστάσσειν ἔκ τε τῆς σκηπῆς αὐτόν, καίτοι καὶ τότε ἔτι κακῶς ἀρρωστοῦντα, ἔξαγαγεῖν καὶ ἐς τὴν

s 3 συνενεχθαι*

7 2 λοιπὰ

s 1 ἀνάπαλιν?

παράταξιν καταστῆσαι· ὅφ' οὕπερ καὶ ἐσώθη. ὁ γὰρ τοι τοῖς ἄλλοις ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ τῷ τε ἐρύματι αὐτοῦ μένουσι σωτηρίαν, ἐς δὲ δὴ τὰ ὅπλα τὰς τε μάχας ἰούσι κίνδυνον φέρει, τοῦτο τότε ἐπὶ τοῦ Καίσαρος διηλλάγη· ἔκ τε γὰρ τῆς ἐξόδου τῆς ἐκ τοῦ 3 ταφρεύματος καὶ ἐκ τῆς πρὸς τοὺς μαχομένους ὁμιλίας περιφανεστάτα, καίπερ χαλεπῶς καὶ ἄνευ τῶν ὀπλῶν ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ἐστὼς, περιεγένετο.

ἐπράχθη δὲ ὧδε. οὐχ ὁμολόγησαν μὲν ὁπότε τὴν μάχην ποιή- 42 σονται, ὥπερ δὲ ἀπὸ συγκειμένου τινὸς πάντες ἅμα ἔω ἐξωπλίσαντο, καὶ ἐς τε τὸ χωρίον τὸ μεταίχμιόν σφων καθάπερ ἀγωνισταί τινες σχολῇ προῆλθον, ἀνταῦθα ἡσυχῇ παρετάξαντο. ὥς δ' ἀντι- 2 κατέστησαν, παραινέσεις, τοῦτο μὲν ἀθρόοις τοῦτο δὲ καὶ καθ' ἐκάστους, ἀμφοτέροις ἀπὸ τε τῶν στρατηγῶν καὶ ἀπὸ τῶν ὑποστρατήγων τῶν θ' ὑπομειόνων ἐγένοντο, πολλὰ μὲν πρὸς τὸ αὐτίκα τοῦ κινδύνου ἀναγκαῖα πολλὰ δὲ καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἀρμυζόντα αὐτῶν λεγόντων, οἷα ἂν τινες ἐν τε τῷ παραχρῆμα κινδυνεύουσιν καὶ τῷ μέλλοντι προκείμενοις εἴποιεν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁμοιοτροπώτατα, 3 ἅτε καὶ Ῥωμαῖον ἀμφοτέρωθεν ὁμοίως μετὰ τῶν συμμάχων σφῶν ὄντων, ἐρρέθη· διήλλαξε δὲ ὅτι οἱ μὲν περὶ τὸν Βροῦτον τὴν τε ἐλευθερίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν τό τε ἀντρᾶννευτον καὶ τὸ ἀδέσποτον τοῖς σφετέροις προεβάλλοντο, καὶ τὰ τε ἐν ἰσονομίᾳ χρηστὰ 4 καὶ τὰ ἐν μοναρχίᾳ ἄτοπα, ὅσα ποτὲ αὐτοὶ τε ἐπεπόνθεσαν καὶ περὶ ἐτέρων ἀκηκόεσαν, προέφερον, παραδεικνύντες τε καθ' ἓν ἑα- στον ἐκάτερα καὶ ἰκέτευν σφας τῶν μὲν ὀργηθήσασθαι τὰ δὲ ἐκ- κλῖναι καὶ τῶν μὲν ἔρωτα λαβεῖν τὰ δὲ μὴ παθεῖν φυλάξασθαι, οἱ 5 δὲ ἕτεροι τῷ σφετέρῳ στρατῷ τοὺς τε σφαγέας τιμωρήσασθαι καὶ τὰ τῶν ἀντικαθεστώτων σχεῖν, ἄρξαι τε πάντων τῶν ὁμοφύλων ἐπιθυμῆσαι, παρήκουν, καὶ ὁ γε μάλιστα αὐτοὺς ἐπέρωσε, καὶ κατὰ πεντακισχιλίας σφίσι δραχμὰς δώσειν ὑπέσχετο. καὶ τού- 43 του πρῶτον μὲν τὰ συνθήματα αὐτοῖς διῆλθεν (ἦν δὲ τοῖς μὲν ἀμφὶ τὸν Βροῦτον ἐλευθερία, τοῖς δὲ ἐτέροις ὅτι ποτὲ καὶ ἐδόθη), ἔπειτα σαλπικτικῆς εἰς ἐκατέρωθεν ὑπεσήμενε, καὶ οὕτω καὶ οἱ λοι- ποὶ ἐπήχισαν, πρῶτοι μὲν οἱ τό τε στάσιμον καὶ τὸ παρασκευα- 2 στικὸν ἐν τόπῳ τινὶ κυκλωτερεῖ διὰ σαλπγγῶν μελωδοῦντες, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ τὸν τε θυμὸν τῶν στρατιωτῶν ἐπεγείροντες καὶ ἐπὶ τὴν σύνοδον αὐτοὺς ἐξοτρύνοντες. καὶ μετὰ τοῦτο σιωπὴ τε ἑξαπίνης πολλὴ ἐγένετο, καὶ σμικρὸν ἐπισχόντες αὐτοὶ τε διάτορον ἐξεφώνησαν καὶ αἱ τάξεις ἐκατέρωθεν συνεβόησαν. καὶ τούτου 3

ἀλαλάξαντες οἱ δὴ πῦρ τὰς τε ἀσπίδας τοῖς δορατοῖς ἔχρουσαν
καὶ ἐκεῖνα ἐπ' ἀλλήλους ἐξηκόντισαν, καὶ οἱ σφενδονῆται οἳ τε
τοξόται βέλη καὶ λίθους ἤσαν. καὶ μετὰ ταῦτα τό τε ἵππικόν
ἀντεξήλασε καὶ τὸ θωρακοφόρον συνεπισπόμενόν σφισιν ἐν χειρσὶν
44 ἐγένετο. καὶ πολλοὶ μὲν ὠθισμῷ πολλῷ δὲ καὶ ξιφισμῷ ἐχρήσαντο,
τὰ μὲν πρῶτα περισκοποῦντες ὅπως τε τρώσουσι τινὰς καὶ ὅπως
αὐτοὶ μὴ τρωθῶσιν (τούς τε γὰρ ἀνθεστηκότας ἅμῃ ἀποκτείνειν καὶ
ἑαυτοὺς σῶσαι ἐβούλοντο), ἔπειτα δὲ ὡς ἡ τε ὁρμή σφῶν ἠὲ ξήθη
καὶ ὁ θυμὸς ἐφλέγηται, ὁμόσε τε ἀπερισκέπτως χωροῦντες καὶ
μηδεμίαν ἔτ' ἀσφάλειαν ἑαυτῶν ποιοῦμενοι, ἀλλ' ἐπιθυμία τοῦ τὸς
2 ἀντιπάλους ἀπολέσαι καὶ ἑαυτοὺς προΐεμενοι. καὶ τινες τὰς τε
ἀσπίδας ἀπερρίπτουν, καὶ ἀντιλαμβανόμενοι τῶν ἀντιτεταγμένων
οἱ μὲν ἔκ τε τῶν κρανῶν αὐτοὺς εἵλκον καὶ κατὰ νότον ἔπαιον, οἳ
δὲ τὰ τε προβλήματα ἀπέσπων καὶ ἐς τὰ στήθη ἔτυπον. ἄλλοι
τῶν ξιφῶν αὐτῶν λαμβανόμενοι τὰ σφέτερα ὥς καὶ ἐς ἀόπλους
σφᾶς ἐώθουν· καὶ ἕτεροι τρωθῆναι τι μέρος τῶν σωματίων σφῶν
3 προβάλλοντες ἐτοιμότερον τῷ λοιπῷ ἐχρῶντο. συμπλεκόμενοι τέ
τινες τὸ μὲν παλεῖν ἀλλήλους ἀγῆροῦντο, τῇ δὲ δὴ συμμιζεῖ καὶ
τῶν ξιφῶν καὶ τῶν σωματίων διώκοντο. καὶ οἱ μὲν μὴ πληγῇ
οἳ δὲ καὶ πολλαῖς ἔθνησκον, καὶ οὔτε τῶν τραυμάτων αἰσθῆσιν
εἶχον, τὸ γὰρ ἀλγῆσον ὁ θάνατος προελάμβανεν, οὔτε τοῦ ὀλέθρου
σφῶν ὀλοφρυμὸν ἐποιοῦντο, ἐς γὰρ τὸ λυπῆσον οὐκ ἐξικνούντο.
4 ἄλλος τις ἀποκτείνας τινὰ οὐδ' ἀποθανεῖσθαι ποτε ὑπὸ τῆς αὐτῆς
περιχαρείας ἤλπιζεν. καὶ ὁ αἰὲν πίπτων ἐς τε τὸ ἀναίσθητον καθί-
45 στατο καὶ σύνεσιν τοῦ πάθους οὐκ ἐλάμβανεν. ἔμενον δὲ κατὰ
χώραν ἀκριβῶς ἀμφοτέροι, καὶ οὐθ' ὑπαγωγαῖς οὔτε διώξεσιν οὐδέ-
τεροι ἐχρῶντο, ἀλλ' αὐτοῦ, ὥσπερ εἶχον, ἐτίρωσκον ἐτιρώσκοτο,
2 ἐφόνεον ἐφονεύοντο μέχρι πόρρω τῆς ἡμέρας. καὶ εἶγε πάντες
πᾶσιν, οἷα ἐν τῷ τοιοῦτῳ συμβαίνει, συνεμιέχσαν, ἢ Βροῦτος
μὲν κατ' Ἀντώνιον Κάσσιος δὲ κατὰ Καίσαρα ἀντετάκτο, ἰσο-
παλεῖς ἂν ἐγέγονεσαν. νῦν δὲ ὁ τε Βροῦτος τὴν τοῦ Καίσαρος
ἀρρωστίαν ἐξεβίασατο, καὶ ὁ Ἀντώνιος τὸν Κάσσιον οὐδὲν οἱ ὅμοιον
3 τὰ πολέμια ὄντα ἐξενίκησεν. καὶ τότε δὲ τὸ μὴ πάντας ἅμῃ τοὺς
ἐτέρους, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει ἀμφοτέρους καὶ ἡττηθῆναι καὶ κρατῆσαι
ταῦτόν ὡς εἰπεῖν ἐγένετο· καὶ γὰρ ἐνίκησαν ἀμφοτέροι καὶ ἡττή-
θησαν, ἔτρεψάν τε τοὺς ἀντιτεταγμένους σφῖσιν ἐκότεροι καὶ ἐτρά-
ποντο, καὶ αἱ τε διώξεις καὶ αἱ φυγαὶ ἀμφοῖν ὁμοίως συνέβησαν,
4 καὶ τὰ στρατόπεδα ἀμφοτέρωθεν ἐάλω. τοῦ τε γὰρ πεδίου ἐπὶ

2 7 συνεπισπόμενον*
ρους

44 2 3 ἦγον*

5 ἐς om

45 3 2 ἐταί-

πλεῖστον, ἅτε καὶ πολλοὶ ὄντες, ἐπέσχον, ὥστε μὴ καθορᾶν ἀλλή-
 λους· καὶ οὔτε ἐν τῇ μάχῃ πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἔγνω, ἐπεί
 τε ἡ τροπὴ ἐγένετο, ἕς τε τὰ οἰκεῖα ἐρύματα πολὺ ἀπ' ἀλλήλων
 ἀφεστηκότα τὴν ἐναντίαν ἐκότεροι ἀμεταστρεπτοὶ ἔφρυγον, καὶ ἀπὸ 5
 τε τούτου καὶ ἐκ τοῦ κοριορτοῦ ἀπλέτου γενομένου ἡγήνησαν τὸ
 τέλος τῆς μάχης, καὶ οἱ τε νενικηκότες πάντα κεκρατηκέναι καὶ οἱ
 ἡττημένοι πάντα νενικῆσθαι ἐνόμισαν, καὶ οὐ πρότερον τὸ γεγονὸς
 ἔμαθον πρὶν τὰ τε ταφρεύματα διαπορθηθῆναι καὶ ἀλλήλοις τοὺς
 νενικηκότας πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐκατέρους ἀναχωροῦντας συντυχεῖν.

τῆς μὲν δὴ οὖν μάχης ἔνεκα καὶ ἐκράτησαν οὕτως ἀμφοτέροι 46
 καὶ ἡττήθησαν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐς χεῖρας ἔτι τότε ἀφίκοιτο, ἀλλ'
 ἐπειδὴ τάχιστα ἰδόντες ἐν τῇ ὑποστροφῇ ἀλλήλους καὶ τὸ συμ-
 βεβηκὸς ἔγνωσαν, ἀντιπαρεῖξήλθον μηδὲν μηδέτεροι τολμήσαντες.
 ἐπλεονέκτησαν δὲ καὶ ἡλαττώθησαν ἀλλήλων τῷ τό τε τάφρευμα 2
 τὸ τοῦ Καίσαρος τοῦ τ' Ἀντωνίου πᾶν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα
 ἁλῶναι (ἀφ' οὗπερ καὶ τὰ μάλιστα τέμαρσιν τὸ ὄναρ ἔσχε· εἰ
 γὰρ τοι κατὰ χώραν ὁ Καῖσαρ ἐμμενῆκει, πάντως ἂν ἅμα τοῖς
 ἄλλοις ἀπολώλει) καὶ τῷ τὸν Κάσιον ἐκ μὲν τῆς μάχης σωθῆναι, 3
 τοῦ τε ἐρύματος στερηθέντα ἄλλοσέ ποι διαφρυγεῖν, ὑποποτήσαντα
 δὲ καὶ τὸν Βροῦτον ἐσφάλλαι καὶ τινὰς τῶν κεκρατηκότων ἐφ'
 ἑαυτὸν ἐπιέναι, ἐπειχθῆναι πρὸς τὸν θάνατον. ἔπειψε μὲν γὰρ 4
 ἐκατόνταρχον κατασκευσόμενον καὶ ἀναγγελοῦντα αὐτῷ ὅπου τε ὁ
 Βροῦτος εἴη καὶ ὅ τι ποιοίη· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος συμβαλὼν ἱππεῦσιν
 οὓς ὁ Βροῦτος ζητήσοντας αὐτὸν ἀπεστάλκει ἀνέστρεψε, καὶ σχολῇ
 μετ' αὐτῶν ὡς οὐδενὸς ἐπείγοντος, ἅτε μηδενὸς δεινοῦ ὄντος, ἦει,
 ὑπώπτευσέ τε αὐτοὺς πόρρωθεν ὁρῶν πολεμίους εἶναι, καὶ Πιν- 5
 δάρῳ τινὶ ἔξελευθέρῳ ἀποκτεῖναι ἑαυτὸν προσέταξεν. καὶ αὐτῷ
 καὶ ὁ ἐκατόνταρχος, μαθὼν ὅτι διὰ τὴν βραδυτῆτα αὐτοῦ διώλετο,
 ἐπαπέθανεν.

ὁ δ' οὖν Βροῦτος τὸ μὲν τοῦ Κασίου σῶμα ἐς Θάσον ἐδθὺς 47
 κρύψας ἐπέμψεν, ὀκνήσας κατὰ χώραν αὐτὸ θάψαι, μὴ τῷ στρατῷ
 πένθος τε ἅμα καὶ ἀθυμίαν ἐκ τῆς τῶν ποιουμένων ὄψεως ἐμβάλῃ·
 τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ παραλαβὼν, καὶ λόγοις τέ 2
 σφας παραμυθούμενος καὶ δόσει χρημάτων ἀνδ' ὧν ἀπολωλέκεσαν
 ἀνακτησάμενος, ἕς τε τὴν ταφρεῖαν αὐτῶν ἐπιτηδειότεραν οὔσαν
 μετεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἐκεῖθεν ὁρμώμενος τὰ τε ἄλλα τοὺς ἐναν-
 τίους ἐλύπει καὶ τῷ στρατοπέδῳ σφῶν νυκτὸς προσέμισγεν. μάχῃ 3
 μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐκ παρατάξεως οὐ διανοεῖτο αὐθις συνενεχθῆναι,

πολλὴν δὲ δὴ ἑλπίδα ἀκινδύνως ἐν τῷ χρόνῳ κατεργάσεσθαι σφας
 ἔχων θορυβεῖν τε αὐτοὺς ἄλλως καὶ ταράττειν νύκτωρ ἐπειράτο,
 καὶ ποτε καὶ τὸν ποταμὸν παρατρέψας πολλὸ τοῦ ἑρμάτος αὐτῶν
 4 κατέκλυσεν. ὁ δὲ δὴ Καῖσαρ ὃς τε Ἀντώνιος ἐσπώνηζον μὲν καὶ
 τροφῆς καὶ χρημάτων, ὅθεν οὐδὲ τοῖς στρατιώταις τι ἀντὶ τῶν
 διαρπασθέντων ἔδωκαν· καὶ προσέτι καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐκ τοῦ
 Βρεντεσιῶν ἐπιδιαπλέουσιν ἐν ὁλάσιν ἀπώλεσαν ὑπὸ τοῦ Στατίου·
 5 οὐ μὲντοι καὶ ἀσφαλῶς οὐτ' ἄλλοσέ ποί μετὰναστῆναι οὐτ' ἐς τὴν
 Ἰταλίαν ἀνακομισθῆναι δυνάμενοι, ἀλλ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ τοιτε
 ἔτι μόνον τὰς ἐλπίδας οὐχ ὅτι τῆς νίκης ἀλλὰ καὶ τῆς σωτηρίας
 ποιούμενοι, ὥρμητο καὶ διακινδυνεύσαι πρὶν ἐκπυστον τοῖς τε
 48 σφετέροις καὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ θαλάσσιον πάθος γενέσθαι. μὴ
 βουλομένον δὲ τοῦ Βρούτου συμμιῖξαι σφισι βιβλία ἐς τὸ χαράκιμα
 αὐτοῦ τρόπον τινὰ ἐνέβαλον, προκαλοῦμενοι τοὺς στρατιώτας ἢ
 τὰ σφέτερα φρονῆσαι (καὶ γὰρ ὑπισχνοῦντό τινα αὐτοῖς) ἢ ἐς χεῖ-
 2 ρας ἔλθειν, ἃν γε καὶ τὸ βραχύτατον ἰσχύωσιν. καὶ τῇ διατριβῇ
 ταύτῃ ἡττομόλησαν μὲν καὶ παρ' ἐκείνων πρὸς τὸν Βρούτον ἐκ τοῦ
 Κελτικοῦ τινές, ἡττομόλησαν δὲ καὶ πρὸς αὐτοὺς Ἀμύντας τε ὁ
 τοῦ Ἀριστάρχου στρατηγὸς καὶ ὁ Ῥασκύπορις. καὶ οὗτος μὲν οἴκαδε
 εὐθύς, ὥς τινες φασίν, ἀπεχώρησεν· δείσας δ' οὖν ἐκ τούτων ὁ
 Βρούτος μὴ καὶ ἐπὶ πλείον τι νεωτερισθῇ, συμμιῖξαι σφισιν ἔγνω.
 3 καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ τε αἰχμαλῶτοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ ἦσαν,
 καὶ οὐκ εἶχεν οὐθ' ὅπως διὰ φυλακῆς αὐτοὺς ἐν τῷ τῆς μάχης
 καιρῷ ποιήσεται οὐθ' ὅπως πιστεύσῃ σφίσι μηδὲν λυμανεῖσθαι,
 διέφθειρε τοὺς πλείους, τῇ ἀνάγκῃ καὶ παρὰ γνώμην δυνεισάς,
 ἄλλως τε καὶ ὅτι οἱ ἐναντίοι τοὺς ζωρηθέντας τῶν στρατιωτῶν
 4 αὐτοῦ ἀπεκτόνεσαν. πρῶτας δὲ τοῦτο ἐξωπλίσατο. καὶ αὐτῶν ἀντι-
 παρατεταγμένων ἤδη αἰετοὶ δύο ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὑπερπιτόμενοι ἀλ-
 λήλοισ τε ἐμαχέσαντο καὶ ἐκείνοις τὸ τέλος τοῦ πολέμου προέφηραν·
 ὥσπερ γὰρ ὁ αἰετὸς ὁ κατὰ τὸν Βρούτον ὢν ἡλαττώθη τε καὶ ἔφυ-
 γεν, οὕτω τό τε ὁπλιτικὸν αὐτοῦ ἀγχώμια ἐπὶ πλείστον ἀγωνισά-
 μενον ἡττήθη, καὶ τούτου πεσόντων πολλῶν καὶ τὸ ἵππικόν, καίτοι
 5 γενναίως μαχόμενον, ἐνέδωκεν. καὶ μετὰ τοῦτο φηγόντας αὐτοὺς
 ἄλλους ἄλλη ἐπεδίωξαν μὲν οἱ κεκρατηκότες, οὐτε δὲ ἀπέκτειναν
 οὐθ' εἶλον τινά, ἀλλὰ προσεδρεύσαντες αὐτοῖς τὴν νύκτα ὡς ἐκά-
 στοις οὐκ εἴσαν αὐθις σφας συστραφῆναι.

49 ὁ οὖν Βρούτος ἐπέχειρσε μὲν ἐς τὸ στρατόπεδόν πη διαπεσεῖν
 (ἐς γὰρ χωρίον τι ἐρμινὸν ἀναπεφηνῶς ἦν), μὴ δυνήθεις δέ, καὶ

41 ὁ δὲ] καὶ τὰ μὲν τοῦ Βρούτου ἐν τούτοις ἦν, ὁ δὲ Xiphilinus
 p. 42. 48 4 2 ὑπερπιτόμενοι*

προσέτι καὶ μαθὼν ὅτι τινὲς τῶν στρατιωτῶν τοῖς νικήσασιν ὁμολογήκασιν, οὐδεμίαν ἔτι ἐλπίδα ἔσχεν, ἀλλ' ἀπογνοὺς μὲν τὴν σωτηρίαν ἀπαξιῶσας δὲ τὴν ἄλωσιν ἐς τὸν θάνατον καὶ αὐτὸς κατέφυγεν. καὶ ἀναβοήσας τοῦτο δὴ τὸ Ἡράκλειον "ὦ τλήμιον ἀρετῇ, λόγος 2 ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν· σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ" παρεκάλεσέ τινα τῶν συνόντων, ἵν' αὐτὸν ἀποκτείνῃ. καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα ταφῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἔτυχεν, ἡ δὲ δὴ κεφαλὴ ἐπέμφθη μὲν ἐς τὴν Ρώμην, χειμῶνι δ' ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ Ἀνδραχίου διάπλῳ περιπεσοῦσα ἐς τὴν θάλασσαν ἐρρίφη. τελευτήσαντος δὲ 3 αὐτοῦ τὸ μὲν πλῆθος τῶν στρατιωτῶν αὐτίκα ἀδείας σφίσι κηρυχθείσης μετέστη, ἡ δὲ δὴ Πορκία ἄνδρακα διάπυρον καταπιοῦσα ἀπέθανεν. τῶν δὲ ἀνδρῶν τῶν πρώτων τῶν ἀρχάς τινας σχόντων 4 ἢ καὶ ἐκ τῶν σφαγέων τῶν τε ἐπικεκρηγμένων ἔτι ὄντων οἱ μὲν πλείους ἑαυτοὺς παραχορῆμα ἀπέκτειναν ἢ ἀλόντες, ὥσπερ καὶ ὁ Φαβώνιος, ἐφθάρησαν, οἱ δὲ λοιποὶ τότε ἐπὶ τὴν θάλασσαν διέφυγον καὶ μετὰ τοῦτο τῷ Σέξτῳ προσέθεντο.

ὁ μὲν οὖν Βροῦτος ὁ τε Κάσσιος οὕτως ἀπώλοντο, τοῖς ἕξιςιν ΜΗ οἷς τὸν Καίσαρα ἀπεχρήσαντο σφαγέντες· οἱ τε ἄλλοι οἱ τῆς ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλῆς μετασχόντες, οἱ μὲν πρότερον οἱ δὲ τότε οἱ δὲ μετὰ ταῦτα, πλὴν πάντῃ ὀλίγων ἐφθάρησαν, ὥς που τό τε δίκαιον ἔφερε καὶ τὸ δαιμόνιον ἤγεν ἄνδρα αὐτοὺς εὐεργέτην σφῶν, ἐς τοσοῦτο καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τύχης προχωρήσαντα, ἀποκτείναντας παθεῖν. ὁ δὲ δὴ Καῖσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος τοῦ μὲν Λεπίδου 2 παραχορῆμα, αἵτε μὴ συννικήσαντός σφισιν, ἐπλεονέκτησαν, ἔμελλον δὲ καὶ ἐπ' ἀλλήλους οὐκ ἐς μακρὰν τρέψεσθαι· χαλεπὸν γὰρ ἄνδρας τρεῖς ἢ καὶ δύο ὁμοτίμους, ἐγκρατεῖς τηλικούτων ἐκ πολέμου πραγμάτων γενομένων, ὁμοιοῦσαι. καὶ διὰ τοῦτο ὅσα τέως ἐπὶ 3 τῇ τῶν ἀνθισταμένων σφίσι καταλύσει συμφρονήσαντες κατέπραξαν, ταῦτα τότε ἄθλα τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας ἤρξαντο ποιεῖσθαι. τὴν τε γὰρ ἀρχὴν αὐτίκα ἀνεδάσαντο, καὶ Καῖσαρι μὲν ἢ τε Ἰβηρία καὶ ἡ Νουμιδία, Ἀντωνίῳ δὲ ἢ τε Γαλατία καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἐγένετο· καὶ συνέθεντο ὥστ', ἂν τινα ἀγανάκτησιν ὁ Λέπιδος ἐπὶ τούτῳ ποιήσῃται, τῆς Ἀφρικῆς αὐτῷ ἐκστῆναι. ταῦτα δὲ δὴ μόνα διέ- 2 λαχον, ὅτι Σαρδῶ μὲν καὶ Σικελίαν ὁ Σέξτος ἔτι κατεῖχε, τὰ δ' ἄλλα τὰ ἔξω τῆς Ἰταλίας ἐν ταραχῇ ἔτι ἦν. ἐκείνης γὰρ δὴ πέρι οὐδὲν δέομαι λέγειν ὅτι ἑξαίρετος αἰεὶ ποτε ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔμενεν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὡς περὶ αὐτῆς ποτέ, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζόμενοι τοὺς λόγους ἐποιοῦντο. ἐν κοινῷ οὖν ταῦτα ἀφέντες, Ἀντώ- 2 νιος μὲν τὴν τε κατάστασιν τῶν ἀντιπολεμησάντων σφίσι καὶ τὴν